יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 206 | Łódź, Wtorek, 3 września 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ה' אלול תרצ"ה | № 206

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

סאקאלאוו פלוצים אפגעפאהרן פון לוצערן

אפגעשטימט די פאליטישע רעזאלוציעס.—קאטעגאריש אפגעווארפען דעם פראיעקט וועגען לעגיסלאטיווען ראט.—אפעל צו דער וועלט וועגען די יסורים פון די דייטשע יודן.— אנגענומען דעם בודזשעט.—שוועריגקייטען ביי'ם שאפען די עקזעקוטיווע

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער פלענאר-זיצונג פון קאנגרעס זענען אנגענומען געווארען א רייהע רעזאלוציעס וועגען די עליה-פראגען. ס'איז בעשלאסען געווארען אנצונעהמען די שארפסטע מיטלען אין קאמף מיט דער קארופציע און סערטיפיקאטען-האנדעל. 55 פראצענט סערטיפיקאטען וועלען בעקומען די ארגאניזירטע חלוצים, 15 פראצענט האנדווערקער און די רעשט אנדערע עולים.

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די פאליטישע קאמיסיע האט אנגענומען א רייהע רעזאלוציעס אין פאליטישע פראגען.

דער קאנגרעס אפעלירט צו דעם וועלט-געוויסען וועגען אומגליק פון די דייטשע יודען.

דער קאנגרעס אפעלירט צו דער מאנדאטען-מאכט וועגען אויספיהרען די באלפור-דעקלאראציע אין פולען פארנעהם.

דער קאנגרעס ווארפט קאטעגאריש אפ דעם פראיעקט וועגען לעגיסלאטיוען-ראט, לויט וועלכען די יודען דראהט ארפגענידריגט צו ווערען צו א מאסען - מינדערהייט אויף אייביג.

ביים מאנגעל פון פארשטענדניש פון די אראבער און ביי זייער געגנערשאפט צו דער באלפור-דעקלאראציע איז פארהאן א סכנה, אז דער פראיעקטירטער לעגיסלאטיווער ראט זאל אפשטעלען די ענטוויקלונג און אויפבוי פון לאנד.

דער לעגיסלאטיווער ראט קען ווערען א מקור פון רייבונגען צווישען ביידע טיילען פון דער בעפעלקערונג.

אין הינזיכט פון עמיגראציע זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציעס: הגם די אימיגראציע איז שטארק פערגרעסערט געווארען איז זי אבער נישט גענוג, כדי צו בעפרידיגען די ווירטשאפטליכע בעדערפענישען פון לאנד.

דער קאנגרעס פאדערט צו ערלויבען די אימיגראציע קיין ארץ-ישראל אין ברייטסטען פארנעהם.

דער קאנגרעס פאדערט צו פערגרעסערען די סובווענציען פארן שול-וועזען, געזונדהייטס-וועזען און בית-דין.

דער קאנגרעס פאדערט א גרעסערע צאהל יודישע רעגירונגס - בעאמטע. די יודישע בעאמטע אויף רעגירונגס - שטעלען און ביי עפענטליכע ארבייטען זאלען בעפרייט ווערען פון ארבייטען שבת.

ערלויבען די יודישע זעלבסטפערוואלטונגען איינצופיהרען צוואנגס-שבת-רוה.
2

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

4 נאכמיטאג האט זיך ווידער געעפענט די פלענאר - זיצונג. ס'זענען אפגעשטימט געווארען די ווייטערדיגע רעזאלוציעס.

דער קאנגרעס וועט געשלאסען ווערען פונקט דינסטאג.

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די אונטערהאנדלונגען וועגען דער עקזעקוטיווע האבען נאך נישט געגעבען קיין רעזולטאט.

ס'איז ענטשטאנען א נייע קאנצעפציע, אז די עקזעקוטיווע זאל נאר בעשטעהען פון 7 פערזאן. די ארבייטער זענען מיט דער דאזיגער קאנצעפציע מסכים. פון די 7 פערזאן זאלען די ארבייטער בעקומען 3, גרופע „א" — 2, גרופע „ב" — 1 און מזרחי — 1.

נאכמיטאג איז דער קאנגרעס אויפגעקאכט געווארען פון א סענסאציע, נחום סאקאלאוו איז פלוצים אפגעפאהרען פון לוצערן. די סיבה דערפון איז, — ער איז נישט צופרידען מיט די אונגינסטיגע פערהאנדלונגען וועגען דער פרעזידיום.

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די בודזשעט-קאמיסיע פון קאנגרעס האט אבגענומען א בודזשעט אויף 388 טויזענד פונט, פון וועלכע 74 טויזענד פאר קאלאניזאציע, 55 טויזענד — עליה, 20 — חינוך, 50 טויזענד — אויסער געוועהנליכע פאזיציע פאר קאלאניזאציע.

אויף דעם קרן-היסוד זאל היי-יאהר מינדעסטענס געזאמעלט ווערען א מיליאן פונט. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען דער קרן קימת זאל זיך בעמיהען וועגען שאפען א גרויסע נאציאנאלע הלוואה.

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די יודענשטאט-פארטיי האט ארייגעטראגען א וואטום-סעפאראטום צו דער פאליטישער רעזאלוציע, אפעלירענדיג צום פעלקער-בונד און צו דער גאנצער ציווילזירטער וועלט, אז זי זאל דערפילען איהר היסטארישען חוב דורכ'ן העלפען די יודען אויסצובויען די יודישע מלוכה אין א"י.

לוצערן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די פערהאנדלונגען ביים שאפען די נייע עקזעקוטיווע טרעפען אן אויף גרויסע שוועריגקייטען. לעת עתה איז נאך נישט געקומען צו קיין שום הסכם.

די קאנצעפציע וועגען שאפען א קליינע עקזעקוטיווע רופט ארויס ספקות מצד דער אפאזיציע. די סיבה דערפון, וואס עס זענען דא א סך רעסארטען, און אזוי ווי עס וועלען נישט סטייען קיין עקזעקוטיווע-מיטגלידער זיי צו בעזעצען, האבען די אפאזיציאנערען מורא, אז דער רעשט רעסארטען וועט בעזעצט ווערען דורך בעאמטע, וועלכע געפינען זיך אונטער דער השפעה פון דער מערהייט.

אויב אטא די דאזיגע קליינע עקזעקוטיווע זאל יא צושטאנד-קומען, וועלען אין איהר אריין: פראפ. ווייצמאן, טשערטאק, קאפלאן, שפרינצאק, בראדעצקי, בערלין, גרינבוים, מאסינזאן און גאלדמאן אין זשענעווע.

די נעכטיגע לוויה פון הרב קוק אין ירושלים

ירושלים, 12 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט איז פארגעקומען די לויה פון הרב קוק. באלד אינדערפריה זענען אלע געוועלבער געווארען געשלאסען.

די ארבייטס - ווארשטאטען זענען אפגעשטעלט געווארען.

אין לויה-צוג האבען זיך בעטייליגט 80 טויזענד מענשען, צווישען זיי 30 טויזענד יודען פון די דערפער.

100 פאליציאנטען האבען געהיטען די ארדנונג. בראש פון צוג זענען געגאנגען די "תלמוד-תורה" קינדער און געזאגט תהילים.

די ישיבה-בחורים האבען געבילדעט א שפאלער. ס'האבען אנטייל גענומען אלע רבנים פון ארץ ישראל.

ס'האבען אנטיילגענומען פארשטעהער פון די קירכען און פון נישט-יודישע אינסטיטוציעס.

דער אנטייל פון דער רעגירונג איז געוועזען גרויס. ס'איז אויך געוועזען אנוועזענד דער גאנצער קאנסולארער קארפוס.

די קבורה איז פארגעקומען אויפ'ן הר-הזיתים.

הספדים האבען געהאלטען הרב זלמן מעלצער און הרב יוסף לעווין.

צוליב דער גרויסער היץ האבען פיל מענשען גע'חלשט.

דער לעצטער אויסרוף פון גרויסן נפטר

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די לעצטע ווערטער פון הרב קוק זענען געוועזען „ה' אחד".

א מינוט פאר'ן טויט איז דער נפטר געקומען צום בעוואוסטזיין. די רבנים, וואס זענען געוועזען פערזאמעלט ביים בעט האבען אויסגעשריגען „שמע ישראל" אויף וואס דער נפטר האט געענטפערט „ה' אחד" און איז נסתלק געווארען.

נעכטען איז פארגעקומען אנ'אסיפה פון אלע רבנים. ס'איז בעשלאסען געווארען צו געבען דעם נפטר א קבר נעבען זיין פאטער אין ירושלים.

די יודישע אגענץ האט מיטגעטיילט אלע קאנסולאטען וועגען טויט פון הרב קוק.

לוצערן, 12 (יט"א) טעלעגראפיש)

אין דער לוצערנער גרויסער סינאגאגע איז היינט פארגעקומען א טרויער - הזכרה נאך הרב קוק.

הספדים האבען געהאלטען הרב בראט, הרב אסטראווסקי און דער לוצערנער ראבינער ד"ר בראם.

ווארשא, 8 (יט"א טעלעפאניש)

דער צענטראל - קאמיטעט פון די רעוויזיאניסטען אין פוילען האט ערקלערט א וואך טרויער צוליב'ן טויט פון הרב קוק.

די גרעניצען פון דער נייער אינקוויזיציע

וועט בקרוב פעסטשטעלען דאס געזעץ וועגען דער יודען-פראגע אין דייטשלאנד

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

דער בערלינער קארעספאנדענט פון „נויע באזעלער ציימונג" איז מודיע, אז בקרוב, וואהרשיינליך שוין אויפ'ן נירענבערגער קאנגרעס, וועט פערעפענטליכט ווערען דאס געזעץ פון דער דייטשער רעגירונג, וועלכער וועט רעגולירען דעם יודען-פראקוועניץ אין דייטשלאנד.

די פרטים פונם געזעץ זענען לעת עתה נישט בעקאנט. מען קען זיך אלענפאלס ריכטען, אז עס וועט לען קלאר און איינהייטליך בעצייכענט ווערען די יורידישע יסודות פאר דעם לעבען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין דייטשלאנד.

היינט דער לעצטער טאג פון פערשרייבען זיך צום

ביליגסטען אויספלוג קיין ווין צום קאנגרעס

פון דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע (נ. צ. א.)

אפפאהר מיט דער לאדזער פאבריקס-באהן דעם 5-טען סעפטעמבער 18⁰⁰

דאס אנקומען קיין ווין דעם 6 סעפטעמבער 6³⁰ פריה

אפפאהר פון ווין דעם 12-טען סעפטעמבער

א ספעציעלער רעוועלאציע-פרייז — 110.— זל.

פון לאדז קיין ווין און צוריק קיין לאדז מיט פאס און וויזע :: רעזערווירטע פלעצער.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט". פיעטריקאווער 21, טעלעפאן 71-224, נאר נאך היינט ביז 8 אווענד און אין רייזע-ביורא „וואגאן לי סוק". פיעטריקאווער 68.

צוליב דער געוואלדיג גרויסער פרעקווענץ איז געווינשען וואס פריהער זיך איינצושרייבען.

SIOSTRY „LENOIR" TRIO KONCERTOWE w ZIEMIAŃSKIEJ

פאר דער קאנדידאטור פון יוזעף טראווקאווסקי

הײנט גרויסע פארוואהל-פערזאמלונג.

הײנט, 8 אווענד קומט פאר איז לאקאל פון יודישער וואהל-קאמיטעט פאר'ן 15-טען קרייז (בזשעזשינער 19)

א גרויסע פארוואהל-פערזאמלונג

מיט פארשטעהער פון יודישע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס. כדי צו פערברייטערען די אגיטאציע צווישען די יודישע וועהלער פון 15-טען וואהל-קרייז פאר דער קאנדידאטור פון פאפולערען, ליבעראלען געזעלשאפטליכען טוער

יוזעף טראווקאווסקי

וועלכער דארף געוועהלט ווערען אלס דער צווייטער קאנדידאט, נאך דעם איינציגען יודישען, אין 15-טען וואהל-קרייז.
אלע איינגעלאדענע קאמיטעט-מיטגלידער און פארשטעהער פון אינסטיטוציעס, ווערען געבעטען פינקטליך צו קומען.
בירגערליכער וואהל-קאמיטעט פאר'ן 15-טען קרייז
פארזיצער: א. לאנדוי.

די לייטונג פון בעוואוס-טען רעליגיעזען לערן-און ערציהונגס-אנשטאלט

„תורה ודעת"

עם גן-ילדים (פרעבעל-שולע) פלאץ וואלנאשטשי 6 (נייע שטאט)

מאכט בעקאנט, אז צוליב'ן פערגרעסערן דעם לאקאל איז דאס חדר צום נייעם שול-יאהר פולשטענדיג רעארגאניזירט און איינגעריכטעט געווארען לויט אלע מעגליכע טעכנישע און פעדא-גאגישע פאדערונגען. ס'זענען אנגאזשירט געווארען רוטינירטע פעדאגאגישע און ערציהערישע קרעפטען. ספעציאליסטען אויף למודי קודש ווי אויך אויף למודי חול.
איינשרייבונגען פון נייע תלמידים אויפ'ן קומענדיגן שול-יאהר 1935/36 אין אלע מחלקות ווי אויך גן-ילדים (פרעבעל-שול) קומען פאר יעדן טאג פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 6
עלטערן! פערשרייבט אייערע קינדער אין חדר „תורה ודעת" וואו ס'ווערט געלייגט גרויס אכט אויף דער ערציהונג און דרך ארץ'דיגע אויפפיהרונג און ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים ספעציאליסטען תורה ודרך ארץ און אלעס וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען. קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיימגעפיהרט דורך א ספעציעלן מענש.
באמערקונג: אין די מחלקות א׳, ג׳, ה׳ זענען נאך דא א בעגרענעצטע צאהל פלעצער. פאר אונבעמיטעלטע הנחה-פרייזען

בית ספר לנערים

„תחכמוני"

שענקיעוויטשא 3, טעל. 143-78

אכטונג, עלטערן!

א רעליגיעז נאציאנאלע ערציהונג!
א רייכען פראגראם פון למודי קודש!
א פולען רעגירונגס פראגראם פון למודי חול!
בעקומט אייער קינד אין דער איינציגער תחכמוני-שול
אין לאדז, שענקעוויטש 3, טעל: 143-78.
איינשרייבונגען נעמט אן דער סעקרעטאריאט פון „תחכמוני"
פון 9 ביז 2 און פון 5 ביז 7 אווענד. — די לייטונג.

בית-ספר עברי בן שבע מחלקות

„יבנה"

איז מודיע, אז די שולע איז איבערגעטראגען געווארען אין א נייעם מוסטערהאפטען לאקאל אויף

פיעטריקאווער 111 (אלטע קאשטשושקי 48)

איינשרייבונגען אין אלע 7 קלאסען, ווי אויך אין דער פרעבעל-שולע ווערען אנגענומען יעדען טאג, א חוץ שבתים פון 8 2 נאכמיטאג.

Z prawami gimnazjów państwowych

Prywatne Gimnazjum Męskie

i SZKOŁA POWSZECHNA

I. KACENELSONA

ul. Zawadzka 43, tel. 151-79

איינשרייבונגען אין אלע גימנאזיאל-קלאסען, ווי אויך אין אלע קלאסען פון פאלקסשולע נעמט אן די קאנצעלאריע טאג-טעגליך (אויסער שבת) פון 10—1 פארמיטאג און פון 5—6 נאכמ. אויך ווערען אנגענומען קינדער אין עלטער פון 4 ביז 6 יאהר אין

איינציגע העברעאישע גן-ילדים (פרעבעל-שולע).

„תומכי-אורחים"

פאמארסקא 18, טעל. 266-31

מיר טיילען מיט דאס אין פער-איינס-קאנצעלאריע אמטירט

אב'אדוואקאט

יעדען מאנטאג און מיטוואך פון 6 ביז 8 אווענד און ערטיילט

יורידישע עצות

פאר מיטגלידער און שפענדער פון אונזער אינסטיטוציע בענצליך אומזיסט.
א מינימאלע אפצאהל ווערט גע-נומען פאר דורכפיהרען ספראוועס.
די פערוואלטונג.

בעקאנטמאכונג.

זונטאג, דעם 8. סעפט. 6 אווענד צום ערשטען טערמין און 9 א זייגער צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאהל מיטגלידער קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פון דער חברה „גמילת חסדים" לאדז, בזשעזשינער 15

א גענעראל-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:
1) ערעפנונג, 2) וואהלען פון א פרעזידיום, 3) וואהלען פון א פערוואלטונג, רעוויזיאנס-קאמיטעט און שידס-געריכט.
די גרינדער.

בעקאנטמאכונג

דערמיט מאך איך בעקאנט דעם ג׳ פובליקום, אז הײנט, דינסטאג, 5 א זייגער נאכמיטאג ווערט געעפענט א קאמפארט-איינגעארדענטע

צוקערניע

און מלעטשארניע

אויף 11 נארוטאוויטשא 11

און עמפפעהלט פרישע שטיקען און אווענדברויטען ווי אויך יארסקע שפייזען
צוגענגליכע פרייזען! סאלידע בעהאנדלונג!
מיט אכטונג י. באמבערג
11 נארוטאוויטשא 11

די בעוואוסטע

7-קל. מוסטערהאפטע מענער-שולע

פון ש. שולדענריין פאלודניאווא — 29 —

שילער ווערען אנגענומען אין אלע קלאסען טעגליך פון 9 פריה ביז 2 און פון 4 ביז 6 נאכמ.
צום נייעם שול-יאהר איז שוין טעטיג די 7.קל.
די למודי-קודש ווי אויך די אלגעמיינע בילדונג ווערט געלערענט אין א ברייטען פראגראם דורך בע-וואוסטע לעהרער-פעדאגאגען.

האמוניקאט.

פון דער 7-קל. יונגעל-שול „ב. האמער"

לאדז, פילסודסקיעגא 45.

צום נייעם שול-יאהר 1935/36 מאכען מיר בעקאנט, אז אונזער שול איז געשטעלט געווארען אויף א הויכען פעדא-גאגישען ניוואָ. דאס לערן-פראגראם:
למודי-קודש: א פערברייטערטער פראגראם פון העברעאיש, יודישע געשיכטע, גמרא, משניות, תנ"ך און יודיש-העברעאישע ליטעראטור אונטער דער לייטונג פון לעהרער-ספעציאליסטען.
למודי-חול: א פולער קורס פון 7-קל. וועלטליכע בילדונג אונטער דער לייטונג פון לאנגיעהריגע, רוטינירטע, פעדאגאגישע קרעפטען. די שילער בעקומען א גרינדליכע פארבערייטונג צו דעם יודישען גימנאזיום און אויך אין אלע אנדערע מיטעל-שולען.
בעמ.: איינשרייבונגען קומען פאר טעגליך פון 9—2 מיטאג און פון 4—7 אווענד. די לייטונג.

הזכרה

מארגען מיטוואך, ד. 4 סעפטעמבער 1935 11 פארמיטאג צו דער שמערצליכער יאהרצייט קומט פאר אויפ'ן בית-החיים א הזכרה און די ענטהי-לונג פון דער מצבה פון אונזער יונג-פערשטארבענעם און נישט-פערגעסענעם

נ"ע ישראל ירחמיאל יאקובאוויטש

צו וועלכער ס'ווערען איינגעלאדען קרובים, פריינד און בעקאנטע — די טיפטרויערנדע עלטערן, פאמיליע און בעקאנטע.

בעקאנטמאכונג

הײנט דינסטאג, 8 א זייגער אווענד קומט פאר אין קאלאניאל-הענדלער-פעראיין, שרודמיעסקא 20

א פערזאמלונג

געווידמעט די וואהלען אין סיים

עס וועלען ארויסטרעטען רעדנער פון פערשידענע ווירטשאפט-ליכע ארגאניזאציעס.
מיר בעטען אלע מיטגלידער צו ערשיינען.
די פערוואלטונג
פון קאלאניאל-הענדלער-פעראיין
שרודמיעסקא 20

7-mio kl. pryw. szk. pow. męska

Nauka i Wychowanie

Piłsudskiego 62, tel. 245=97

צום נייעם שול-יאהר ווערט געעפענט פאר די אב-סאלווענטען פון VI-טער פאווסעכנער א העכערע קלאס מיט'ן קורס פון 1-טער גימנאזיאל-קלאס.
יודאיסטישע לימודים אין א גרויסען מאסשטאב.
ריטמיק — שוויטעליצא. — ביי דער שול איז טעטיג א פרעבעל-שול פאר יונגלעך און מיידלעך.
מעסיגע פרייזען. פאר אונבעמיטעלטע הנחות.
די קאנצעלאריע איז טעטיג טעגליך פון 9—1 און 6—8 אוונט.
די שול-פערוואלטונג און עלטערן-קאמיטעט.

אין דער בעוואוס-טער שולע פון

ש. זשעלאנקא

70 פילסודסקיעגא 70 (ווסכאדניא)

פראנט, 1-טער שטאק

ווערען אנגענומען שילער פון 6 יאהר אן. אין דער שולע ווערט געלערנט א חוץ אלגעמיינע למודים לויטן רעגירונגס-פראגראם, אלע יודישע למודים אין גרויסען מאסשטאב. א גרויס געוויכט ווערט געלייגט אויף דער העברעאישער שפראך.
אין דער V-טער און VI-טער קלאס ווערט געלערנט די ענגלישע שפראך.
דאס פערסאנאל בעשטעהט פון ערשטקלאסיגע פעדא-גאגישע קרעפטען.
איינשרייבונגען פון 10—2 און 3—8 אווענד. צוליב'ן קריזיס ערמעסיגטע פרייזען.

מודעה.

הרב הנודע המדווי המצוין

י. גוטקובסקי

מקבל שעורים פרטיים וגם בבתי ספר לכל המקצעות של למודי היהדות: תלמוד, משני, תנ"ך והשפה העברית בהברה לפי דרישת ההורים והמנהלים.
לפנות פומורסקא 44 מן 2—5 אחה"צ.
ביחד עם זה הנני מעיר את המורים על ספרי „משנה לתלמידים" שיצא בתוצאה שלישית מתקנה ללמוד המשנה והתחלת גמרא.

סטארשי-פעלדשער

משה פאיענצקי

10 בזשעזשינער 10

האט נאך 25-יעהריגער שפיטאל-פראקטיק ערעפענט א פעלדשער-גאבינעט און נעהמט אן קראנקע ביי זיך און וויזיטען

וויכטיג פאר דאמען

נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע

הימען

אויף גאנץ נייע ווי אויך נייע היטען צו

3.50

Modystka

„TOLA"

23 Zawadzka 23

שייטלען

מיט פאריזער שרינגען און פערטיגע שייטלען

ביי קערש.

15 סקווערא 15

וואס וועט דא ווערען?

ערב דער אויסערארדענטליכער סעסיע פונ'ם פעלקער=ליגע=ראט

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.)

די גאַנצע ענגלישע פּרעסע רעדט אַרום די אויסעראָרדענטליכע סעסיע פון ראַט פון דער פעלקער־ליגע. וועלכע וועט זיך אָנהויבען איבערמאָרגן.

דער „דיילי עקספּרעס" דריקט אויס די מיינונג, אַז אין פאַל פון אַ סאָלידאַרישען פּראָטעסט פון ענגלאַנד, פראַנקרייך און זייערע פערבינדעטע — וועט צו קיין קריג נישט קומען. ענגלאַנד קאָן אָבער נישט נעהמען אויף זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט צו אַרויסטרעטען אין שוץ פון די פעלקער־בונד־פּרינציפּען, אויב אַנדערע ליגע־מיטגלידער וועלען זיך ג..ישט בעטייליגען אין דער אַקציע.

זשענעווא, 2 (ספּ. טעל.)

בעזונדערע דעלעגאציעס האָבען שוין אָנגעהויבען אָנצוקומען. די מיטגלידער פון דער איטאַליענישער דעלעגאציע האָבען מיט זיך מיטגעבראכט באַגאַזשען מיט דאָקומענטען וועגען דעם ענין אַביסיניען.

אין די קולוארען פון דעם פעלקער־בונד איז לעבעדיג צוליב דער אַנוועזענהייט פון פיל אויסלענדישע זשורנאַליסטען.

די קאָמענטאַרען וועגען דער סיטואַציע ענטהאַלטען נישט קיין שום סברות מחמת דער טיילווייזער אומבעקאַנטקייט פון איטאַליען'ס ענדגילטיגע דעצי־זיעס און די רעאַלע כוונות פונם ענגלישען קאַבינעט.

אין די אינטערנאַציאָנאַלע קרייזען גיט מען צו א גרויסע בעדייטונג דער פערמיטלונגס - אַקציע פונם פּרעמיער לאַוואַל.

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

פון זשענעווע ווערט מיטגעטיילט, דאָס אין די דיפּלאָמאַטישע קרייזען איז מען איבערצייגט, דאָס ענדע פון דער וואָך, וועט פּרעמיער לאַוואַל פערמיטלען צווישען איטאַליען און ענגלאַנד כדי צו ערלעדיגען דעם קאָנפליקט וואָס איז ענטשטאַנען צווישען די דערמאָנטע צוויי לענדער.

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

מינ. לאַוואַל האָט אָפּגעהאַלטען א לענגערע קאָנפערענץ מיט'ן מינ. אידען. לויט ווי עס אינפאָרמירט האַוואַס, איז אַרומגערעדט געוואָרען די איצטיגע סיטואַציע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן איטאַליעניש - אַביסינישען קאָנפליקט. ס'איז אויך אויף דער קאָנ - פערענץ בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען די טאַקטיק, וואָס דאַרף ווערען אָנגענומען אויף דער סעסיע פון פעלקער־בונד, און וועגען אַנ'עווענטועלען געמיינזאַמען בעריכט פאַר'ן ראַט פון פעלקער - בונד.

אין אָוונד זאָל פּרעמיער לאַוואַל אָפּהאַלטען א קאָנפערענץ מיט'ן איטאַליענישען אַמבאַסאַדאָר טערוטי.

פּרעמיער לאַוואַל וועט צוזאַמען מיט מינ. אי - דען אָפּפאָהרען קיין זשענעווע היינט 11.30 אין אָוונד.

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

די פראַנצויזישע פּאָליטישע קרייזען וואַרטען אָפּ מיט גרויס פעראינטערעסירונג דעם היינטיגען געשפּרעך פון פּרעמיער לאַוואַל מיט'ן מיניסטער אידען, וועלכער וועט זיך אויפ'ן וועג קיין גענף, היינט אָפּשטעלען אין פּאַריז.

די ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענטען פון „לע מאַ־טען" און „לע זשורנאַל" זענען מודיע פון לאָנדאָן, אַז די ענגלישע אַדמיראַליציע האָט בעשלאָסען אַדורכצופיהרען אַ קאָנצענטראַציע פון פלאָט.

די סיטואַציע איז אָנגעשטרענגט ביז צו דער העכסטער מדרגה.

„לע מאַטען" בעמערקט דערביי, אַז אין דעם איצטיגען מאָמענט איז שווער פעסטצושטעלען, צי די ענגלישע פעראָרדענונגען טראָגען אַ שוץ־כאַ־ראַקטער אָדער זענען א וואָרנונג פאַר איטאַליען.

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

דער מיניסטער אידען האָט ערקלערט דעם פּרע־מיער לאַוואַל, אַז די ענגלישע רעגירונג האָט קיין שום שייכות נישט צו דער קאָנצעסיע, וואָס ריקעט האָט בעקומען, און אַז זי וועט איהם נישט געבען קיין שום אונטערשטיצונג. לאַוואַל איז געווען זעהר צופרידען פון דער אויפקלערונג.

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.)

לויט ווי מען איז מודיע פון סינגאַפּור, ווערען ראָד:: איצט געמאַכט גרויסע שוץ־הכנות.

צ. אַ וועלען אין חודש דעצעמבער פאָרקומען גרויסע מאַנעווערס מיט דער בעטייליגונג פון פלאָט, יבשה־אַרמעי און לופט־פליה־וועזען.

דער ציל פון די דאָזיגע מאַנעווערס איז די שוץ געגען אַנ'עווענטועלער אַטאַקע אויפ'ן אינזעל.

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.)

די אָווענד־אויסגאַבע פון „סטאַר" דערוויסט זיך, אַז ס'זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען פעראָר־דנונגען, כדי צו פערזיכערן דעם חיפה'ער פּאָרט און די נאַפט־קוואַלען אין מאסול — געגען אונערוואַרטעטע ים־ און לופט־אַנגריפען.

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.)

„רייטער" איז מודיע פון אדיס־אבעבא: לויט ביז איצט נאָך נישט קאָנטראָלירטע ידיעות איז אנ'אָפּטיילונג פון 1000 איטאַליענישע זעלנער און 500 קאָלירטע זעלנער אריבער די גרעניץ אויף מערב פון אסאהו אין עריטרעא. די אָפּטיילונג איז אריין אינם לאנד פון די דאנאקילען. די בעפעלקערונג אנטליופט פון די דערפער. די דאָזיגע ידיעה ווערט פון רוימישע קוועלען אָפּגעלייקענט.

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.)

פון אדיס־אבעבא טיילט מען מיט, דאָס אביסי - ניען גרייט זיך שטארק צו א מלחמה.

75000 זעלנער זענען גרייט ארויסצומארשירען פון הארער אין דער זייט פון אָקאדענו.

מאלטא, 2 (ספּ. טעל.)

די ארטילעריע - רעזערוויסטען זענען גערופען געוואָרען אונטערן געוועהר.

רוים, 2 (ספּ. טעל.)

פון נעאפּאָל איז אָפּגעשוואומען די שיף „קאנטע ביאנקאמאנא", מטנעהמענדיג מיט זיך 3500 פריי וויליגע. הוץ דעם זענען היינט אָפּגעשוואומען 4 שי־פען מיט 1300 פרייוויליגע. איבערמאָרגען פאָהרט אָפּ די שיף „גאנגע" מיט 2400 מאַן. און דעם 6־טען ד. ח. שווימען אָפּ 7000 פרייוויליגע אויף 4 שיפען.

רוים, 2 (ספּ. טעל.)

פון אדיס־אבעבא איז מען מודיע, אז מיט עט - ליכע טעג צוריק איז דערשאָסען געוואָרען דער גו־בערנאטאָר נעגאד פון דער שטאָט גומא. דעם מאָרד זאָל מען האָבען דורכגעפיהרט צוליב פערזענליכע טעמים.

מיט פולע רעכט פון רעגירונגס־גימנאזיום (Kategorja A)

מעדכעז = גימנאזיום

און פּריוואטע פאוושעכנע שולע

Marji HOCHSTEINOWEJ

טעל. 214 27 ● 23 וואָלטשאַנסקא 23 ● טעל. 214-27

דער שול-בנין איז געוואָרען איבערגע־בויט און פערברייטערט. איבערן שול־בנין געפינט זיך פאר שילערינס א ספּע־ציעל אויסגעבויטער טעראַס: ספּאָרט־פּלאַץ. ווינטער — אַ גליטש - פּלאַץ

איינשרייבונגען אין די גימנאזיאל קלאסען, ווי אויך אין די פּאָוו־שעכנע שולע נעמט אָן דער סע־קרעטאריאט טעגליך (חוץ שבת און יו"ט) פון 9—2 און פון 4—6

די למודים הויבען זיך אָן דינסטאָג דעם 3טען סעפּטעמבער, 10 א זייגער פריה.

16=טער קאנגרעס פון „פידאַק"

נישט אַריינגענומען די דייטשע קאָמבאַטאַנטען אין דער „פידאַק"־אָרגאַניזאַציע

בריסעל, 2 (ספּ. טעל.)

היינט איז פייערליך געעפענט געוואָרען דער 16־טער קאָנגרעס פון פידאַק, אונטערן פאָרזיץ פון זשאַן דעבאָן, (פראַנקרייך). דער פאָרזיצער פון דער בעלגישער סעקציע גראַף וואַן־דער בורש האָט אַפּעלירט געגען אַריינגעהמען אין פ.י.ד.א.ק. די געוועזענע דייטשע קאָמבאַטאַנטען און די פון די גע־וועזענע פערבינדעטע פון דייטשלאַנד בעת'ן קריג.

אינ'ם קאָנגרעס נעהמען אַנטייל 11 אויסלענדישע דעלעגאַציעס, ובתוכם — אויך פון פוילען מיט'ן גענ. גורעצקי בראש.

א צווישענלענדישע קאָנפערענץ

וועגען איבערפיהרען יודישע קינדער פון דייטשלאנד קיין ארץ-ישראל

אַמסטערדאַם, 2 (ספּ. טעל.)

דאַ איז פאָרגעקומען אַ צווישען־לענדישע קאָנפערענץ וועגען פּראָבלעם פון איבערפיהרען יודישע קינדער פון דייטשלאַנד קיין ארץ־ישראל. מיט אַ גרויסען רעפעראַט איז אַרויסגעטרעטען הענריעטאַ סאָלד.

גרויסע בעראַטונג אין דער וואַרשאַווער קהלה

וועגען די פאַרשטעהענדע סיים=וואַהלען

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש)

אין זאַל פון דער וואַרשאַווער קהלה איז פאָרגע־קומען א גרעסערע בעראַטונג, אין וועלכער עס האָ־בען אָנטיילגענומען דער גאַנצער קהלה־ראַט, די קהלה־פערוואַלטונג, אַלע געוועזענע יודישע סיים־דעפּוטאַטען און א גאַנצע רייהע כלל־טוער.

קודם כל איז בעעהרט געוואָרען מיט אויפשטיין דער אָנדענק פון דעם געשטאָרבענעם הרב הראשי קוק.

דערנאָך איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע פון דער שטעלונג צו די סיים־וואַהלען, און ס'איז בע־שלאָסען געוואָרען ארויסצוגעבען אַנ'אויפרוף צו דער יודישער בעפעלקערונג וועגען א מאַסענווייזער בעטייליגונג אין די וואַהלען און צו שאַפען א קאָ־מיסיע, וועלכע זאָל בעשליסען, אויף וועלכע פוילי־שע קאַנדידאַטען די יודען זאָלען שטימען אין די נישט־יודישע ראַיאָנען.

דער געוועז. דעפּוטאַט ווישליצקי האָט אריינגע־טראָגען א פאָרשלאָג, אַז אין יודישען ראַיאָן זאָלען זיך 3 יודישע קאַנדידאַטען אָפּזאָגען פון זייער קאַנ־דידאַטור. ער האָט אָבער נישט אָנגערופען, ווער עס זאָל צוריקציהען די קאַנדידאַטור — כאָטש ער אַליין איז איינער פון די 5 קאַנדידאַטען... דער פאָר־שלאָג איז נישט אדורך.

א מיליאָן זל.

קענסטו געווינען נור אין דער בערימטער קאָלעקטור פון

י. א. פיינגאָלד

לאדז, שרודמיעסקא 8, טעל. 99=108

וואו איהר בעקומט שוין די גליקליכע לאָסען צו דער 4 קל. פון דער 33. מלוכה־לאָטעריע.

היינט גרויסער וואהל=מיטינג אין „פילהארמאניע"

היינט, דינסטאָג אָוונט אָרדענט איין דער פּראַיינינגטער יודישער וואַהל־קאָמיטעט אַ גרויסען מיטינג אין פילהאַרמאָניע - זאַל.

דער איינציגער לאָדזער יודישער קאַנדידאַט פּרעזעס מינצבערג וועט האַלטען אַנ"אויספיהרליכע פּראָגראַם־רעדע וועגען די אויפגאַבען פון אַ יודי־שע' פאַרלאַמענטאַריער אין איצטיגען מאָמענט. אויסערדעם וועלען נאָך אויפטרעטען פאָרשטע־הער פון פערשידענע ווירטשאַפטליכע און געזעל־שאַפטליכע גרופּירונגען, וואָס זענען אַנגעשלאָסען אין קאָמיטעט. פון וואַרשאַ קומען ספּעציעל צום דאָזיגען מיטינג די בעקאַנטע אגודה־טוער פּרנס א. ז. פרידמאַן (גענעראַל־סעקרעטאַר פון אגודת ישראל אין פוילען) און רעד. א. ב. עקערמאַן (דירעקטאָר פון פערבאַנד פון סוחרישע קאָאָפּעראַטיווע געזעל־שאַפטען אין פוילען.)

ציהונג פון דער 4=פראצענטיגער פרעמירטער דאלאר-הלואה

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש)

היינט איז פאָרגעקומען די ציהונג פון דער דאָלאַר־הלואה סעריע 3.

עס זענען ארויסגעצויגען געוואָרען פאָלגענדע נומערן:

40.000 דאָלאַר — נומ. 1101217

8.000 דאָלאַר — נומ. 1166269

צו 3.000 — נומערן: 1081898 1376389 1352134.

צו 1000 דאָלאַר — נומערן: 437552 857103 75709 1348373 1224568.

צו 500 דאָלאַר — נומערן: 889106 1337466 118360 728332 706416 905688 521545 892833 445694 84323.

צו 100 דאָלאַר — נומערן: 1307424 1439539
446158 251635 1161862 507456 1200347
304981 1372220 80582 1111679 417437
1050299 634416 40409 1034501 399008
652662 34808 328354 1259718 1046974
714585 864634 1037846 1375153 238189
872802 1239398 171168 295827 44379
917639 1099399 294972 1253245 572582
1170012 330094 1175626 869791 1413248
1208569 976219 733 207 1035344 1495460
859364 735678 333 646 1223347 1042417
54647 412894 637382 1295571 1294 960
775332 312543 862773 183810 1222347
711738 1417293 694030 1326330 434495
309780 1390197 13005181 847045 1418091
997354 1249289 566131 1470695 1232653
560093 940702.

ציהונג פון דער אינוועסטיציע-הלואה

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש)

היינט איז פאָרגעקומען די ציהונג פון דער אינ־וועסטיציע־הלואה, וועלכע האָט געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַט:

500.000 זל. אויף נומ. 17769 — 9.

125.000 זל. אויף נומ. 21687 — 42.

צו 50.000 זל. — 1706—28 און 17599—32.

25.000 זל. — 77 — 32 און 4088 — 17.

צו 10.000 זל. — 1357 — 36, 99—25. 20445 — 17, 20449 — 368211, 4134 — 3, 1647 —16, 12702 — 11, 12477 — 30, 199 — 2, 11463— 17, 14573 — 26, 4544 — 31, 659—18 און 20669 — 35.

לעצטע דעפּעשען

סטאַניסלאַוואָוו, 2 (טעלעפאָניש)

זייט יאָהרען האָט געוואוינט אין סטאַניסלא־וואָוו א געוויסער קרישטאָווסקי. א געוועז. פּילאָט פונם רוסישען מיליטער, וועלכער האָט זיך דאָ בע־זעצט און זיך פערנומען מיט מסחר.

נישט לאַנג צוריק האָט ער אריינגעשיקט א בקשה צו דער אביסינישער רעגירונג, אין וועלכער ער האָט זיך אָנגעבאָטען אלס אָרגאַניזאַטאָר פון לופטפלי־הערײַ.

מיט עטליכע טעג צוריק האָט ער בעקומען אַנ־ארויסרוף פון דער אביסינישער געזאַנדשאַפט אין פּאַריז, ער זאָל זיך מעלדען דאָרט צום געזאַנדטען, פון וועלכען ער וועט בעקומען ווייטערדיגע אינס־טרוקציעס.

דער סטאַניסלאַוואָווער „סוחר" איז שוין אָפּ - געפאָהרען קיין פּאַריז.

נירענבערג, 2 (ספּ. טעל.)

זונטאָג האָט זיך אויף דער סטאַציע אנסבאַך צונויפגעשטויסען א מאַנעווירענדער לאָקאָמאָטיוו מיט'ן שנעל־צוג מינכען - האמבורג.

דער מאַשיניסט פונם מאַנעווירענדען לאָקאָמאָ־טיוו און 2 פּאַסאַזשירען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. נאָך א רייהע פערזאָנען — לייכטער.

שטאָקהאָלם, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין אָסלאָ איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די אויסערן־מיניסטאַרען פון דענעמאַרק, פינ־לאַנד, שוועדען און נאָרוועגיען.

ס'איז אָנגענומען געוואָרען דער נאָרוועגישער פּראָיעקט וועגען פּליטים־הילף אונטער דער אױפ־זיכט פון דער פעלקער־ליגע.

בערלין, 2 (ספּ. טעל.)

אויפ'ן שטח פון גאַנץ דייטשלאַנד איז פון די קירכען־בימה'ס אדורכגעלייענט געוואָרען א רעלי־גיעזער מאַניפעסט, וואָס איז ארויסגעגעבען געוואָ־רען דורך דער קאָנפערענץ פון די קאַטוילישע בי־שאָפען אין פולדאַ, און איז געחתמעט געוואָרען דורכ'ן גאַנצען דייטשען עפּיסקאָפּאַט.

צווישען אנדערן ווערט אין דעם מאַניפעסט גערעדט וועגען דער הייראַטס - מאָראַל, און עס ווערט געזאָגט פאָלגענדעס: „פון דעם שטאַנדפונקט פון מאָראַל וואָלט עס געווען א פאַטאַלע זאַך, אז די הייראַט זאָל טראַקטירט ווערען אויסשליסליך לויט'ן שטאַנדפונקט פון אָפּהיטען די ראַסע.

די בישאָפען וואַרפען קאַטעגאָריש אָפּ די פאָר־וואורפען, אַז די קריסטליכע מאָראַל זאָל האָבען דער־פיהרט צו א ירידה — די דייטשע קולטור.

דער מאַניפעסט פאָדערט אויף די קאַטוילישע בעפעלקערונג פון דייטשלאַנד, אַז זי זאָל זיך אויפ־פיהרען רוהיג, ווייל קאַטאָליקען מאַכען נישט קיין רעוואָלוציעס און שטעלען נישט קיין געוואַלדיגען ווידערשטאַנד.

ארץ-ישראל'דיגע איינוואוינער

וואס פאהרען צוריק אין לאנד

פערזעהט אייך מיט הנחה=באהן=בילעטען, וויזעס א. ד. ג.

דורך דער פערמיטלונג פון

Wagons-Lits Cook

פּיעטריקאָווער 68, טעל. 70=170.

„נייער פאָלקסבלאַט"

די פעלקער=ליגע פאַר דער ענטשיידונג

שוין מאָרגען, דעם 4. סעפטעמבער קומט אין זשענעוו צוזאַמען דער ראַט פון דער פעלקער־ליגע, וואָס וועט דאַרפען ענטשיידען וועגען דעם איטאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט אין זיין גאַנ־צען פערנעהם. עס איז שווער צו גלויבען, אַז די דאָזיגע סעסיע פון ראַט זאָל שוין ברענגען די ישועה אין דעם פערוויקעלטען פראבלעם פון מזרח אַפריקא וואָס פערנעהמט שוין די אויפמערקזאַמ־קייט פון דער עפענטליכער מיינונג אין דער וועלט. אַ רייהע חדשים, אַזוי אַז אַלע אנדערע פראגען זענען אָפגערוקט געוואָרען אויפ'ן צווייטען פלאַן, אָבער דאָך וועט דער אויסגאַנג אין דעה איצטיגער סעסיע אין זשענעווע בעדייטען א ווענד־פונקט אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פאָליטיק פון אייראָפּע. פון דער דעציזיע וואָס וועט דעם 4. סעפטעמבער אָנגענומען ווערען אויפ'ן ראַט פון דער פעלקער ליגע איז אָפּהענגיג צי עס וועט געלונגען אויפצו־האַלטען דעם שלום, אָדער עס וועט אויסברעכען אַ מלחמה. דער 4. סעפטעמבער איז אויך פאַר דער פ.קער ליגע אין א געוויסער הינזיכט א עקזאַמען צי זי וועט קענען אָבהיטען איהר פרעס־טיזש און דורך דעם פערשטאַרקט ווערען. אָדער די איצטיגע סעסיע וועט בעדייטען דער אָנהויב פון סוף פון דער דאָזיגער אינטערנאַציאָנאַלער אינ־סטיטוציע.

וועגען די אויסזיכטען, וואָס זענען פערהאַן, אַז דער איטאַליעניש אַביסינישער קאָנפליקט זאָל אויף דער איצטיגער סעסיע ליקווידירט ווערען שרייבט דער „ק. פ." צוו. אַגד. פאָלגענדעס:

אין דעם חודש צייט, וואָס איז אַדורך זייט דער לעצטער סעסיע פון פעלקער בונד ראט זענען פאָר־געקומען אַ רייהע קאָנפערענצען, וואָס האָבען גע־שטרעבט צו דערפיהרען צו א הסכם צווישען דעם ענגלישען און איטאַליענישען שטאַנדפּונקט אין דער דאָזיגער פראגע, די בעראַטונגען האָבען כלומרשט זיך געזאָלט שטיצען אויף דעם ענגליש־פראַנצויזיש־איטאַליענישען טראַקטאַט פון 1906 לויט וועלכען אַביסיניען איז פערטיילט געוואָרען אויף דריי איינפלוס ספערען, די ענגלישע האָט זיך בעצויגען אויף דער אָזירע טאַנאַ אין אויבערשטען טייל פון בלויען נילוס אין צפון מערבדיגען טייל פון לאַנד די פראַנצויזישע — די באַהן דזשיבוטי אַדיס אַבעבאַ און דער פּאַס לאַנד ביי דער באהן, די איטאַליענישע איז נישט גענוי פעסטגעשטעלט גע־וואָרען, וואָס האָט געגעבען סיבות צו סתירות'פולע אינטערפּרעטאַציעס און דערצו איז זי להיפוך צו דער ענגליש און פראַנצויזישער ביז איצט נישט אויסגענוצט געוואָרען. לויט'ן טראַקטאַט איז דאָס איטאַליענישע איינפלוס געביט די געגענדען, וואָס ליגען ביי די איטאַליענישע קאָלאָניעס מיטרעא און אין איטאַליעניש סאמאַל. ווי אויך דער שטח לאַנד, וואָס ליגט אויף מערב פון אדיס אַבעבאַ וואָס איז נויטיג צו שאַפען אַ פערבינדונג צווישען די ביידע קאָלאָניעס. אַ ברייטע אינטערפּרעטאַציע פון דאָזיגען פּונקט וואַרפט אונטער איטאַליע כמעט גאַנץ אַביסיניען, וואָס וואָלט אפשר געווען אָנגענומבאַר פאַר ענגלאַנד אין דער צייט ווען זי האָט ריוואַליזירט מיט פראַנקרייך אויפ'ן געביט פון דער עקספּאַנסיע אין אַפריקא, וואָס ענטשפּרעכט אָבער ענטשידען נישט איהרע אינטע־רעסען אין איצטיגען מאָמענט, בעזונדערס צוליב דעם שטרעבען מצד איטאַליען צו פּאָליטישער אויבערהערשאַפט איבער דער גאַנצער מלוכה פון נעגוס.

דער איינציגער פאָרמעלער פּונקט אין וועלכען ענגלאַנד האַלט זיך איז דער פּונקט, וועלכער פער־פליכטעט די דריי מלוכות אָפּצוהיטען די גאַנצקייט און אומאָפּהענגיגקייט פון אַביסיניען, אָבער געגען דעם רוקען די איטאַליענער אַרויס דעם אַרגומענט, אַז אַביסיניען האָט נישט געהאַלטען איהרע פער־פליכטונגען און דעריבער מוז איינגעפיהרט ווערען אַ פּאָליטישע קאָנטראָלע, בכדי צו קענען רעאַלי־זירען די אַנטראָקטע עקאָנאָמישע קאָנצעסיעס.

עס וואַרפט זיך אין די אויגען, וואָס אין די אונטערהאַנדלונגען בעטייליגען זיך נאָר די דריי מלוכות אָהן אַביסיניען, דערפון איז צו זעהען, אַז דאָס פּראָבלעם האָט שוין לאַנג אויפגעהערט צו זיין אַ לאָקאַלער ענין און איז פערוואַנדעלט געוואָ־רען אין אַן אינטערנאַציאָנאַלען ביי וועלכען דאָס אָפּהיטען דעם שלום אין אייראָפּע, איז אַ סך בעדייטענדערע און וויכטיגערע פּראַגע, ווי די עקזיסטענץ פון א ווייטער און אָפּגעשטאַנענער מלוכה אין אַפריקא.

עס בלייבט אַלזאָ דער פאַקט, אַז די פאַראינטע־רעסירטע מלוכות קומען צו דער זיצונג פון פעל־קער ליגע ראט אָהן אַ געמיינזאַמען בעשלוס, אָהן אַ פערטיגען הסכם, די לאגע איז אזא ווי זי איז געווען מיט אַ חודש צוריק מיט דעם אונטערשיד, וואָס איצט קען מען דעם ענין שוין נישט אָפּלע־גען. לויט די פרעסע אינפאָרמאַציעס וועלען פראַנק־רייך און ענגלאַנד זיך בעמיהען מיט אַלע מעג־ליכקייטען, צו ערלעדיגען דעם ענין אויף אַ פריד־ליכען אופן, אָבער זייער טאַקטיק איז אויך נישט קיין איינהייטליכע. פראַנקרייך האָט נישט בדעה צו געהען ווייטער ווי מיט פריינדליכע עצות, בעת ענגלאַנד זאָל זיך כלומרשט נישט אָפּשטעלען און אַריינטראָגען אַ פאָרשלאַג וועגען אָנווענדען סאַנק־ציעס געגען איטאַליען, און אַזוי ווי מוסאָליני האָט ערקלערט, אַז איטאַליען וועט יעדע סאַנקציע בע־טראַכטען אַלס אַ פיינדליכען אַקט געגען זיך און וועט געהעריג רעאַגירען, איז גאַנץ מעגליך, אַז די זיצונג פון פעלקער ליגע ראט זאָל זיך ענ־דיגען טראַגיש.

פון דער אַנדערער זייט איז אָבער די לאגע נישט אַזאַ געפעהרליכע קודם כל האָט זיך אין די אייראָפּעאישע פּאָליטישע קרייזען איינגעשטעלט די איבערצייגונג, אַז א מלחמה איז אומפערמיידלעך. עס געהט אַלזאָ איצט נאָר אין דעם, אַז דער פעלקער בונד זאָל זיך קענען פון דעם עסק אַרויסציהען אָהן פּרעסטיזש פערלוסט און אַז די מלחמה זאָל לאָקאַ־ליזירט ווערען אין אַפריקא און זאָל נישט האָבען קיין געפעהרליכען איינפלוס אויף די בעציהונגען אין כחות פערהעלטנישען אין אייראָפּע. אין דער ריכטונג וועלען מסתמא געהען די בעמיהונגען פון די פיהרער פון דער אייראָפּעאישער פּאָליטיק.

וואָס שייך די ענגליש־איטאַליענישע בעציהונ־גען, שליסט אָבער, נישט קוקענדיג אויף די שאַרפע אינטערעסען־פערשידענהייט פון ביידע מלוכות אין אַביסיניען, די נויטווענדיגקייט פון צוזאַמענאַרבייט אין אייראָפּע, אויס צווישען זיי יעדען קאָנפליקט.

אָבער דאָך זענען איבעראַשונגען נישט אויס געשלאָסען. לאנדאָן שווייגט וועגען דער טאַקטיק וואָס אידען וועט אָנווענדען אויף דער זיצונג פון פעלקער־ליגע־ראַט און די איטאַליענישע רעגירונג האָט נאָך נישט געענטפערט צי זי וועט זיך בעטייליגען אין דער זיצונג און הגם 90 פּראָצענט איז דער־פאַר, אַז די פעלקער־ליגע וועט נישט אוועקשטע־לען די אַביסינישע פראַגע אויף דער שאַרף פון מעסער בלייבט אָבער נאָך 10 פּראָצענט, וואָס איז פערשלייערט אין נעבעל.

בעוואָפנונגען איידער חשבון פון מאַגען

אנשטאט לעבענסמיטעל ווערט אימפּאָרטירט רויה־שטאָף אויף בעוואָפנונגען

דער גאַנצער ערנסט פון דער ערנעהרונגס־פראַגע אין דייטשלאַנד און די זאָרג פון דער רעגי־רונג און דער פּאַרטיי, וואָס אָבסערווירען די ענט־וויקלונג אויף דעם לעבענס מיטעל מאַרק, ווייזט זיך אַרויס אין די געשפּרעכען, וואָס עס האָט גע־פיהרט דער מלוכה סעקרעטאַר באַקע פון ערנעה־רונגס מיניסטעריום מיט דעם אויבער פּרעזידענט, דעם סעקרעטער פון די פּרייזען קאָנטראָל־אַמטען און די לייטערס פון די פּאַרטיי קרייזען. ווי אָפּטי־מיסטיש דער מלוכה סעקרעטאַר איז אויך נישט געווען אין זיינע געשפּרעכען, לאָזען אָבער די פאַקטען, וואָס ער האָט געבראַכט נישט איבער־קיין צווייפעל. אַז די פראַגע פון בעזאָרגען די בעפעל־קערונג מיט לעבענסמיטעל און דאָס שטייגען פון די פּרייזען אויפ'ן לעבענס מיטעל מאַרק זענען פאַרן גאַנצען היטלער סיסטעם אַ שווערע זאָרג.

מלוכה סעקרעטאַר באַקע האָט אין זיינע גע־שפּרעכען אָנגעוויזען אויף דער שווערער דעוויזען־לאַגע, וואָס איז גורם, אַז דער אימפּאָרט פון לעבענס מיטעל זאָל פערקלענערט ווערען ביז צו א מינימום, מיר מוזען זיך וועגען דעם אָפּגעבען אַ חשבון" — האָט ערקלערט באַקע, דאָס יעדער מיליאָן, וואָס מיר גיבען אויס אויף אַריינצופיהרען לעבענס מי־טעל בעדייט, צוליב דעם מאַנגעל פון דעוויזען, אַ פערקלענערונג פון אַריינפיהר פון רויה־שטאָפען און דערמיט א פערשמעלערונג פון דער אַרבייטס־בעשאַפונג און א פערקלענערונג פון דער בע־וואָפנונג.

דערפון איז צו זעהען, אַז דער דוחק פון דע־וויזען ערלויבען נישט מעהר די לעבענסמיטעל אין וועלכע עס פיהלט זיך אַ מאַנגעל צוליב שלעכט גע־ראַטענע אָדער אַנדערע נאַטירליכע סיבות, צו אימפּאָרטירען פון אויסלאַנד, פון דער אַנדערער זייט ווידער בעשטעטיגט באַקע שאַכט'ס רעדע פון קעניגסבערג אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען, אַז די גאַנצע דייטשע ווירטשאַפט האָט נאָר איין ציל און נעמליך, פערגרעסערען די בעוואָפנונגען מיט אַנדערע ווערטער: די דייטשע בעפעלקערונג מוז זיין גרייט נישט נאָר צו טראָגען די לאַסט פון בעוואָפנונגען דורך די פערשידענע אינערליכע הוצאות, נאָר זי מוז זיך אויך אָפּזאָגען דעם ביסען פון מויל בכדי צו קענען טרייבען ווייטער די בע־וואָפנונגען.

באַקע האָט ווייטער געגעבען אַ איבערבליק וועגען דער לאגע אויף די וויכטיגסטע געביטען, ביי ברויט, קאַרטאָפעל, צוקער, מילך און פוטער איז די פערזאָרגונג געזיכערט און די סטאַביליטעט פון די פּרייזען גאַראַנטירט, אָבער ביי די אַנדערע פעטסען זענען שוין פערהאַן שוועריקייטען, בע־זונדערס אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען מאַרגאַרין און שמאַלץ פאַר וועלכע די אינערליכע פּראָדוקציע גע־ניגט נישט און זיי זענען דעריבער אָפּהענגיג פון דעוויזען מאַרק. און ווייל ביי די קליינע דורכשניטס לויהנען, וואָס ווערען איצט געצאָהלט אין דייטש־לאַנד איז דאָס בענוצען פון פוטער ביי די ברייטע מאַסען כמעט אַ לוקסוס קען ביים דוחק אין מאַר־גאַרין און שמאַלץ קומען דערצו, אַז דער פער־ברויך פון פעטס זאָל בכלל פאַלען ביז צו א מינימום, וואָס פאַר א פאָלגען דאָס וועט האָבען פאַר דער פאָלקס געזונדהייט איז איבעריג צוצוגעבען.

נאָך ערגער איז אָבער די לאַגע מיט דער פלייש פערזאָרגונג. מלוכה סעקרעטאַר באַקע האָט מודה געווען, אַז דער מאַנגעל אין פלייש וואָס בעמערקט זיך סעזאָן־מעסיג אין די זומער־חדשים וועט אין לוי־פענדען יאָהר, צוליב דער לאַגע אויפ'ן דעוויזען מאַרק נישט קענען אויסגעגלייכט ווערען דורך דעם אימפּאָרט, ממש קאַטאַסטראָפאַל איז די לאַגע אויף חזירים פלייש מאַרק אויף וועלכען עס ווערט כמעט נישט געליפערט קיין פלייש, באַקע האָט אַפילו אויסגעדריקט די האָפנונג, אַז דאָס וועט אינגיכען געענדערט ווערען אָבער דאָך האָט ער געמוזט מודה זיין, אַז פריש פלייש וועט אין דער נאָהענטסטער צייט נישט זיין אין קיין שפע, די עצה, אַז די בע־פעלקערונג זאָל זיך בענוצען אַלס ערזאַץ מיט פלייש־קאָנסערווען איז ביז איצט ווייניג געפאָלגט געוואָרען, און וועט מסתמא אויך אין דער צוקונפט נישט געפינען קיין סך אָנהענגער.

די שטייגערונג פון די פּרייזען ביי אויבסט און גרינס האָט באַקע בעגרינדעט מיט די נישט גינסטיגע וועטערען פון פריהלינג וואָס האָט גורם געווען א שלעכטען שניט, וואָס שייך אייער וועט מען נישט צולאָזען, אַז די פּרייזען זאָלען שטייגען העכער ווי פאַר יאָהרען, ס'איז אָבער נישט אויס־געשלאָסען, אַז זיי וועלען שטייגען.

צום סוף פון די געשפּרעכען זענען די לייטער פון די פּרייז קאָנטראָל־אַמטען נאָכאַמאָל אויפגע־פאָדערט געוואָרען „בשום אופן נישט צוצולאָזען צו אַ שטייגען פון די פּרייזען". דאָס הייסט, אַז עס וועלען דאָך פעסטגעזעצט ווערען געוויסע פּרייזען, וואָס וועלען נישט טאָרען געהעכערט ווערען. אָבער אויך באַקע האָט צוגעגעבען, אַז מען איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז מיט אַזעלכע מיטלען וועט מען דאָס פּראָבלעם פון לעבענס מיטעל פער־זאָרגונג נישט קענען לעזען. באַקע האָט ערקלערט: ווען די פּרייזען וועלען דורך דער רעגירונג פעסטגעזעצט ווערען און זיי וועלען נישט בעשטיצט ווערען דורך אַ צופוהר פון לעבענסמיטלען וועלען די פעסטשטעלונגען פון די פּרייזען גאָרנישט נוּ־צען". אַזוי אָבער ווי די פערזאָרגונג מיט לעבענס־מיטלען איז לויט באַקעס וואָרט אַליין זעהר בע־שווערט, ווערט זיך די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע ווירטשאַפט אויפ'ן דאָזיגען געביט בעוועגען אין א פערכישופטען קרייז און די מיטלען פון דער רעגי־רונג וועלען נישט קענען בעזייטיגען דעם דוחק פון לעבענס־מיטלען אין אויך נישט פערהיטען פון שטייגען פון די פּרייזען.

דער פּראָצעס וועגען דער ירושה פון „רויטען סולטאַן"

עס איז פערהאַן אַ רייהע פון האָפנונגסלאָזע און פאַנטאַסטישע מיליאָנען פּראָצעסען, וואָס ציהען זיך יאָהרען, צעהנדליגער יאָהרען און אַפילו הונדערטער יאָהרען. צו די דאָזיגע מינים פּראָצעסען געהערט אויך דער פּראָצעס פון די יורשים פון דעם פאַרלעצטען טערקישען סולטאַן אַבדול האַמיד

די פאָרגעשיכטע פון דאָזיגען פּראָצעס גרייכט נאָך ביז אין די מלחמה יאָהרען. אַבדול האַמיד, מיט דעם צונאָמען דער „רויטער סולטאַן" איז דעמאָלט געווען הערשער פון טערקיי. ער האָט פאָרגעפיהלט, אַז דער דאָזיגער צושטאַנד וועט נישט לאַנג אָנהאַל־טען. זיין זיכערקייט אין זיג איז פערשוואונדען צו־ליב דעם פערציהען זיך פון קריג און ער האָט אָנ־געהויבען מורא צו האָבען פאַרן גורל פון זיין ריזי־גען פערמעגען. ארויסצופיהרען עס פון לאַנד איז גע־ווען צו ריזיקירט. מען וואָלט עס בעטראַכט אַלס אַ אַנטלויפען פון טראָהן און בגידה און וואָלט גע־קענט אַרויסרופען אַ אינטערנאַציאָנאַלען סקאַנדאַל. ער האָט זיך דעריבער געווענדעט צו אַוואַנטוריסט. וואָס איז דורך אַ צופאַל געוואָרען אַנ'איינגעהער צו סולטאַן אין הויף, אַ געוויסען אַמעריקאַנער דזשאָהן דע קעי, וועלכער האָט זיך איבעריגענס שטענדיג אַ־רויסגעוויזען פאַר נוצליך און איבערגעגעבען. דער סולטאַן האָט זיך איהם אָנגעטרויט און איהם אי־בערגעגעבען די אויפגאַבע אַרויסצופיהרען בסוד זיין פערמעגען קיין אַמעריקא, וואָס האָט שוין דע־מאָלט געהאַט ערקלערט קריג דייטשלאַנד. די אונטער־נעהמונג איז געווען אַ געוואַגטע און האָט זיך גע־שטיצט אויסשליסליך אויף דער עהרליכקייט פון אַמעריקאַנער. דער סולטאַן האָט געהאַט פערטרויען. ער איז אָבער ענטוישט געוואָרען.

נאָכן צוזאַמענבראָך איז די פאַמיליע פון סולטאַן, צוזאַמען 21 פּרינצען און פּרינצעסינס אַנטלאָפען קיין אויסלאַנד און געזוכט אַזיל אין פערשידענע לענדער. ווען זיי האָבען אָבער געוואָלט צוריק זייער פערמעגען זענען זיי שטאַרק ענטוישט געוואָרען. דזשאָן דע קעי האָט קאַטעגאָריש געלייקענט ער זאָל האָבען בעקומען, וואָס עס איז פון אַבדול האַמיד.

איינער פון זיינע יורשים, דער פּרינץ אַבדול קאַדיר האָט זיך נאָך זיין אַנטלויפען פון קאָנסטאַנ־טינאָפּאָל בעזעצט אין בעלגראַד, דערנאָך איז ער אַוועק קיין בודאַפּעשט און צום סוף אין דער שווייץ. ער איז באַלד געוואָרען דער טרויעריגער העלד פון פערשידענע יוסטיץ־אַפערעס, אין וועלכע ער האָט זיך פערוויקעלט צוליב זיין כראָנישען מאַנגעל אין געלד. ווען ער האָט זיך שוין געפינען אין דער העכ־סטער נויט, האָט ער בעשלאָסען אַרויסצוטרעטען אין דער עפענטליכקייט אויף אַ געריכטליכען וועג וועגען זיין פאָטערס ירושה און געגוייער אויסצופאָר־שען וואו אַהין עס איז פערשוואונדען זיין פאָטערס ריזיג פערמעגען. ער איז באַלד אַרומגערינגעלט גע־וואָרען פון אַ המון אַגענטען, ווינקעל אַדוואָקאַטען, פּראַצענטניקעס און אַוואַנטוריסטען, מען האָט איהם נעבאָרגט געלד אויף די פאַנטאַסטישסטע בעדינגונ־גען, אַנדערע ווידער האָבען ביי איהם אָפּגעקויפט טיילען פון זיין רעכט אויף דער ירושה און אַלע האָבען איהם אויפגעצווינגען, אַז ער זאָל אַרויסטרע־טען מיט אַ אָנקלאַגע געגען דזשאָהן דע קעי.

די יורשים פון סולטאַן האָבען אַלזאָ בעשלאָסען אַרויסצוטרעטען געריכטליך געגען דעם אונעהרליכען אַמעריקאַנער, און האָבען איבערגעגעבען דעם פּראָ־צעס דעם פּאַריזער אַדוואָקאַט מילעראַן, וואָס איז נישט געווען קיין אַנדערער, ווי דער אַמאָליגער פּראַנ צויזישער פּרעזידענט, אַז ער זאָל פיהרען זייער ענין. זיין אויפגאַבע איז נישט געווען קיין לייכטע. אין משך פון יאָהרען האָט זיך אַרום די יורשים פון סולטאַן געשאַפען אַ גאַנץ קאָנסאָרציום פון זוכיגע פּערזאָנען, וואָס האָבען אויך אַרויסגערוקט פּרעטענ־סיעס אויף דער ירושה. עטליכע פּרינצען האָבען פער קויפט זייער רעכט אויף דער ירושה. איצט זענען עס די קאָנצעסיאָנערען פון דעם סולטאַנס פאַמיליע, וואָס קעמפען אַרום די ירושה.

וואָס פאַר אַנ'אויסזיכטען זענען אָבער פערהאַן אויפצווייזען, אַז דזשאָהן דע קעי האָט זיך צוגע־נומען די ירושה? ער האָט אין די צייטען פון לעצ־טען סולטאַן פלוצלונג פערלאָזען קאָנסטאַנטינאָפּאָל, נאָכדעם ווי ער האָט געהאַט איינגעקויפט אַ לוקסוס יאַכט. ער איז אָפּגעפאָהרען קיין גריכענלאַנד, פון דאָרט קיין עגיפּטען. וואו ער האָט פערקויפט ציהרונג פון אונשעצבאַרען ווערט. דאָס איז געשעהען אין דער צייט ווען די צענטראַל מלוכות זענען צוזאַמענ־געבראָכען געוואָרען און אין דער אַטאָמאַנישער מלוכה איז פאָרגעקומען די איבערקעהרעניש. שפּע־טער האָט מען דזשאָהן קעין, וואָס רופט זיך שוין איצט דזשאָהן קיים, אין שטאַט ווירגיניאַ, וואו ער האָט געגרינדעט אַ גרויסע און אויסערגעוועהנליך בעדייטענדע באַנק אונטער דער פירמע „אַטאָמאַן אימפּעריאַל עסטאַט"...

עס איז אַלזאָ פערהאַן אַ געוויסער גרונד אָנצו־נעהמען, אַז די באַנק האָט ער געגרינדעט מיט דעם געלד, וואָס ער האָט צוגענומען ביים סולטאַן, ווייל עס איז בעוויזען געוואָרען, אַז ער האָט פריהער נישט געהאַט קיין פערמעגען. אַזוי איבריגענס פערזיכערען די יורשים פון אַבדול האַמיד, הגם קיין קלאָרע בע־ווייזען קענען זיי נישט צושטעלען.

עס איז פערהאַן נאָך אַ בעוויז: איידער דער פּראָצעס האָט זיך אָנגעהויבען האָט דזשאָהן דע קעי צוויי מאָל געשיקט פערטרויאונגס־מענער צו פּרינץ אַבדול קאַדיר, וועלכע האָבען איהם געבראַכט איינ־מאָל 2000 דאָלאַר און אַ צווייט מאָל 20.000 דאָ־לאַר, בכדי ער זאָל זיך אָפּזאָגען פון זיינע פּרעטענ־סיעס.

אַ לאַנגע צייט האָט אין אַמעריקא קיין שום גע־ריכט נישט געוואָלט גלויבען אין די פּרעטענסיעס פון פּרינץ. דער מולטי־מיליאָנער דזשאָהן דע קיים איז בעטראַכט געוואָרען אַלס אַ זעהר עהרענהאַפטער דזשענטעלמען. אָבער אין אַ געוויסען טאָג איז גע־שעהען אַנ'איבעראַשונג: ער איז שפּורלאָז פערשווינ־דען און אַלע זיינע קליענטען און אינטערעסאַנטען האָבען בחנם געשטורעמט די פענסטערלעך פון זיינע קאַסעס. דאַן איז ערשט ענטשטאַנען דער ערש־טער חשד. זייט דאַן ווערט דזשאָהן דע קיים געזוכט פון דער פּאָליציי פון דער גאַנצער וועלט. בעת דער רעוויזיע אין זיין הויז זאָל מען האָבען געפינען אַק־טען, וואָס בעווייזען, אַז ער האָט פאַקטיש צוגענומען דאָס פערמעגען פון אַבדול האַמיד. וועגען דעם האָט דער פּרינץ אַבדול קעדיר, וועלכער לעבט אין נויט אין סען־זשיירמאַן אַן לאַיע די טעג בעקומען אַ בריף פון זיין אַמעריקאַנישען אַדוואָקאַט.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבן

נייער פאָלקסבלאַט

דינסטאָג, 3 סעפּטעמבער
ה' אלול תרצה

זון־אויפגאַנג 4.50
זון־אונטערגאַנג 6.20

אַ דאַנק דעם „נייעם פאָלקסבלאַט"
ענטדעקט אַ גנבים־באַנדע אין ווישניאָווא גורא
וואָרנונג פאַר ווילע־בעזיצער פון אַנדערע זומער־וואוינונגען

אויף דער ווענדונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ווענען די אָפטע גנבות אין ווישניאָווא־גורא, אין וועלכער מיר האָבן געמאַכט פאַראַנטוואָרטליך די ווילע־בעזיצער, האָבן די לעצטע אינטערווענירט ביי דער פּאָליציי, וועלכע האָט אונטערגענומען אַן ענערגישע אַקציע צו קומען אויף די שפּורן פון די גנבים. און דאָס איז דער פּאָליציי טאַקע געלונגען. נאָך אַן אָבלאַווע, איז אין די הענט פון דער פּאָליציי אַריינגעפאַלן די גנבים־באַנדע, וואָס האָט „געאַרבייט" אין ווישניאָווא־גורא און אין דער אומגעגנד.

ביז איצט זענען שוין אַרעסטירט געוואָרן אַ רייה גנבים, ביי וועלכע ס'איז געפונען געוואָרן אַ שלל פון גנבה'שע זאַכן.

ווי מ'פאַרזיכערט, וועט פון איצט אָן אַ סוף נעמען צו די גנבות.

ווי מ'טיילט אונז מיט, ווערן אויך אויף אַנדערע זומער־וואוינונגען די לעצטע טעג אויסגעפירט גנבות. אויך אין די פאַלן מאַכן מיר פאַראַנטוואָרטליך די ווירטסלייט, ווייל מיר זענען זיכער, אַז אויב די ווירטסלייט וועלן נישט וועלן, — וועלן קיין גנבות נישט זיין.

מיר וואָרענען דערום די ווירטסלייט פון די דערמאָהנטע זומער־וואוינונגען, אויב זיי וועלן זיך נישט בעמיהען אַ סוף צו מאַכן צו דער גנבות־פּלאָג, וועלן מיר געצוואונגען זיין, צו פאַרעפנטליכן די נעמען פון די זומער־וואוינונגען, כדי די ליעטניקעס זאָלן וויסן דעם קומענדיגן זומער צו זיין פאָרזיכטיג ביים דינגען דירות.

קורץ, אַ סוף מוז נעהמען צו די סוף זומער גנבות אויף די זומער־וואוינונגען נעבן לאָדז!

אַ בלוטיגע אַוואַנטורע איז אַ קאָנפעקציע־געשעפט אויף פריי־הייטס־פּלאַץ
אַנגעשטעלטער פון דער פירמע בעקומען 11 מעסער שטעך

אין קאָנפעקציע געשעפט ביי ה' גרינבוים (פריי היטס־פּלאַץ 7) איז עהרגעכטן פּלוצים אַריינגעקומען עפּעס אַ פּערשוין, גלייך צו צו דעם אַנגעשטעלטן אין דער פירמע, דעם 23־יעהריגען מאַרק מאַשקאָוויטש (מאַרישינסקאַ 4) און גענומען איהם שטעכן מיט אַ מעסער. די אַנוועזענדע אין געשעפט זענען אַרויס אויף דער גאַס און אויפגעהויבן אַ ליאַרם.

ווען עס איז אָנגעקומען אַ פּאָליציאַנט איז מאַשקאָוויטש געלעגען אין אַ קאַלוזשע בלוט און געגעבן שוואַכע סמנים פון לעבן. דער דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז מאַשקאָוויטש האָט בעקומען 11 וואונדען אין קאָפּ, פּלייצע און הענט

דער אָנפאַלער איז אַנטלאָפן. מען ווייסט אָבער ווער ער איז, און ער ווערט געזוכט. דער גאַנצער אינצידענט האָט אויסגעבראָכן צוליב קאָנקורענץ־מאָטיוון.

שרעקליכער מאָרד אויף גראַבאָווע 16
אַ וועכטער דערמאָרדעט דעם ווירט פון הויז

אויף גראַבאָווע 16 האָט דער בעל־הבית פון הויז. דער 45־יעהריגער לעאָן לאַנגע אָפּגעזאָגט פון פּאָסטן דעם וועכטער זיגמונד קאַכאַנסקי, וועלכער האָט לויט דער מיינונג פונם בעל־הבית, נישט גוט ערפילט זיינע פליכטן. קאַכאַנסקי האָט גענומען זוכן אַן אַנדערן פּאָסטן און שוין געדאַרפט אָנהויבן אַרבייטן. דערווייל האָט ער געמאָהנט ביי לאַנגע ער זאָל איהם אויסצאָהלן די וואָכן־געזשע, ביז ער וועט נישט אָנהויבן בעקומען געזשע אויף דעם נייעם אָרט. ווען לאַנגע האָט איהם אָפּגעזאָגט, האָט קאַכאַנסקי זיך געוואָרפן אויף איהם מיט אַ מעסער און איהם דערשטאָכן. לאַנגע איז געבליבן אויפן אָרט אַ טויטער.

פּראָצעס געגען געוו. ראַטמאַן פּיאַנטקאָווסקי
אָפּקלאַנג פון די אויספלוגען פון רעזערוויסטען קיין זאַקאָפּאַנע

(א) אין קרייז־געריכט האָט זיך נעכטען אָנגעהויבן דער פּראָצעס געגען דעם געוו. פּרעזעס און קאָמענדאַנט פון קרייז־פעראיין פון די רעזערוויסטען געוו. ראַטמ. היפּאָליט לודוויג פּיאַנטקאָווסקי, וועלכער זאָל האָבן בעגאַנגען מיסברויכן ביים איינאָרדנען די אויספלוגען פאַר רעזערוויסטען און זייערע פאַמיליעס קיין זאַקאָפּאַנע. אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק לעבן איהם זיצט עדואַרד קאָוואַלסקי, רעד. פון „קופּיעץ זשעמיעשלניק".

צום געריכט זענען אַרויסגערופן געוואָרן 82 עדות.

אַלס עפנטליכער בעשולדיגער פאַרטרעטט זיין אַרט פּראָקוראָר דרעשנער; אַלס פאַרטיידיגער טרעטן אַרויס אַדוו. פּאָרעלע און פּיעזשינסקי פון וואַרשאַ.

אַלס ציוויל־מאָהנער מצד דער באַהן־דירעקציע טרעט אַרויס ד"ר שיאָסטשאַנעק.

געגען דעם ציוויל־מאָהנער אָפּאָנירן די פאַרטיידיגער. דאָס געריכט לאָזט אָבער צו דעם ציוויל־מאָהנער, וועלכער מאָהנט אין נאָמען פון דער דירעקציע פון די פּוילישע באַהנען דעם היזק פון 3.131,30 וועלכע די באַהנען זאָלן האָבן געליטן צוליב די אויספלוגען קיין זאַקאָפּאַנע, וואָס זענען איינגעאָרדנט געוואָרן דורך דעם רעזערוויסטען־פעראיין.

פון די פּערסאָנאַליען איז צו זעהן, אַז היפּאָליט לודוויג פּיאַנטקאָווסקי, 36 יאָהר אַלט, איז אָפיציר פון רעזערוו, בעשאָנקען מיט אַ גאָלדענעם און פאַרדינסט־קרייצען, איצט מיטאיינהאַבער פון לאָדזער אָפּטיילונג פון דער „אָרביס" אַגענטור.

עדואַרד קאָוואַלסקי איז 38 יאָהר אַלט, אונטער־אָפיציר און קינאָ־אָפּעראַטאָר.

אין בעשולדיגונגס־אַקט ווערט געזאָגט, אַז דער לייטער פון וואַגאָן־לי־קוק העליאָדער ראָמאַנאָווסקי האָט זיך צופעליג דערוויסט אין דעצעמבער 1934 פון אַנאָנסען אין די צייטונגען און פון זיינע קליענטען, אַז דאָס ביוראָ „אָרביס" פערקויפט הנחה־בילעטן אויף אַן'אויספלוג קיין זאַקאָפּאַנע.

ה' ראָמאַנאָווסקי האָט זיך געווענדעט אין קאָמוניקאַציאָנס־מיניסטעריום און זיך דערוואוסט, אַז דאָס מיניסטעריום האָט קיינעם נישט אַרויסגעגעבן קיין הנחה־בילעטן אויף די חגא־טעג. ראָמאַנאָווסקי האָט אונטערגענומען אַן'אויספאָרשונג אויף אייגענער האַנד און דערגאַנגען, אַז הנחה־בילעטן בעקומען אויף אַן'אויספלוג קיין זאַקאָפּאַנע דער רעזערוויסטען־פעראיין פאַר רעזערוויסטען און זייערע פאַמיליעס. ווייטער האָט ער זיך דערוואוסט, אַז אַזעלכע בילעטן בעקומען אָבער נישט נאָר די בערופענע פּערזאָנען, אָבער אויך זייטיגע.

דערוויסענדיג זיך, אַז דעם אויספלוג פון די רעזערוויסטען קיין זאַקאָפּאַנע אָרגאַניזירט פּיאַנטקאָווסקי איז איהם די גאַנצע מעשה געוואָרן קשה, ווייל פּיאַנטקאָווסקי איז גלייכצייטיג געווען מיטאיינהאַבער פון דעם ביוראָ „אָרביס" אויף פּעטריקאָווער 18 און פאָרזיצער פון רעזערוויסטען־פעראיין.

ראָמאַנאָווסקי האָט דאַן מיטגעטיילט דעם מאַיאָר קאָרנהאָליץ ־ סאָקאָלאָווסקי און גענעראַל אַלשינאַ ווילטשינסקי וועגן דעם, אַז אין דעם אויספלוג פון די רעזערוויסטען זענען פאַרהאַן „הינטערקוליסען".

ווען דער אויספלוג איז צושטאַנד געקומען און דער צוג איז שוין געווען אין וועג, האָט די מאַכט אַדורכגעפיהרט אַ רעוויזיע פון די דאָקומענטען און דעם גאַנצען צוג פון קאַלישקי צוריקגעקעהרט, ווייל די אַנטיילנעהמער פון דעם אויספלוג האָבן בעקומען זייערע הנחה ־ בילעטן אויפ'ן סמך פון צייטווייליגע לעגיטימאַציעס, וואָס זענען אויסגעשריבן געוואָרן אויף די בלאַנקעטן פון דעם רעזערוויסטען־פעראיין — אָבער וועלכע האָבן קיין שום שייכות נישט מיט קיין רעזערוויסטען.

בעת די ווייטערע אויספאָרשונגען איז פעסטגעשטעלט געוואָרן, אַז די אויספלוגען קיין זאַקאָפּאַנע זענען אייגענטליך איינגעאָרדנט געוואָרן דורך דעם אויספלוג קאָמיטעט פון וואָכנבלאַט „קופּיעץ אי זשעמיעשלניק", וועלכער איז אַרויסגעגעבן געוואָרן דורך די ה"ה סטאַניסלאַוו נאָווער־יאַשינסקי, אינזש. הערץ און עדואַרד קאָוואַלסקי.

דער בעשולדיגטער קאָוואַלסקי איז געווען רעדאַקטאָר פון דעם וואָכנבלאַט און האָט געפיהרט אַ ספּעציעלע פּראָפּאַגאַנדע פאַר די אויספלוגען.

געגען איינעם דעם דריטען פון די אָנגעקלאָגטע אין דעם פּראָצעס וועגן מיסברויכן מיט די בילעטען פון אויספלוג קיין זאַקאָפּאַנע, שערזשאַנט מאַדאָנסקי איז מיט אַ פּאָר חדשים צוריק פאָרגעקומען דער פּראָצעס אין מיליטערישען געריכט. דאָס געריכט האָט דאַן פערמשפּט מאַדאָסקי'ן אויף 6 חדשים טורמע.

נאָך אַן'איבעררייס איז מען צוגעטרעטען צום פערהער פון די בעשולדיגטע.

דער ערשטער ערטיילט זיינע ערקלערונגען פּיאַנטקאָווסקי. ער מעלדעט, אַז ער אַרבייט אין געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס פון 1923, ווידמעט זיך פאַר געזעלשאַפטליכע אַרבייט אין מיליטערישער ערציהונג, געאַרבייט אין רעזערוויסטען ־ פעראיין, אונטער וועלכען ער האָט אַוועקגעלעגט אַ שטאַרקען פונדאַמענט. לויט'ן פאָרשלאָג פון דער העכערער מאַכט פון פעראיין זענען אָרגאַניזירט געוואָרן נאַרטעס־קורסען פאַר די מיטגלידער פון רעזערוויסטען פעראיין אין זאַקאָפּאַנע אין מושין. אין אַלגעמיין האָט מען רעזערווירט 1800 ערטער, דעריבער האָבן 1200 געדאַרפט זיין אין די אָבאָזען אין זאַקאָפּאַנע און 600 אין מושינאַ. די פערוואַלטונג האָט זיך בעמיהט אַז אין די נאַרטעס־קורסען זאָלן האָבן אַ צוטריט אויך די פאַמיליעס פון די רעזערוויסטען, כדי וואָס מעהר מענשען צו בעקענען און צוציהען צו דעם דאָזיגען ספּאָרט.

דאָס אָנטיילנעמען מיטגלידער פון אויספלוג איז דעריבער פערלייכטערט געוואָרן פאַר'ן אָננעהמען די מיטגלידער איז געווען פאַראַנטוואָרטליך דער סעקרעטאַר.

נאָכדעם האָט פּיאַנטקאָווסקי ערקלערט אַז זומער 1934 האָט זיך צו איהם געווענדעט עדואַרד קאָוואַלסקי און ערקלערט, אַז ביי דעם פערלאַג „קופּיעץ אי זשעמיעשלניק" האָט זיך געבילדעט אַן'אויספלוגס־קאָמיטעט, וואָס אָרדענט איין פערשידענע אויספלוגען און פאָרגעלעגט צו פערבינדען די ביידע אויספלוגען. דאַן איז דער אויספלוג געגאַנגען קיין גדיניאַ. שפּעטער האָט מען דורכגעפיהרט די זעלבע פעראייניגונג פאַר די אויספלוגען קיין זאַקאָפּאַנע און מושינע.

אין דער זעלבער צייט האָט ער זיך אויך אָפּגעזאָגט פון פּרעזעסור און רעזערוויסטען פעראיין, ווייל עס זענען געווען מענשען, וועלכע עס האָבן געוואָלט פערנעהמען זיין פּלאַץ.

פּיאַנטקאָווסקי ערקלערט, אַז אַלץ, וואָס ער האָט געטון, האָט ער געטון פּאָרמעל, לויט די פּאָרשריפטען און אין בעסטען גלויבען, אַז ער בעגעהט נישט קיין פערברעכען.

ווייטער ערקלערט פּיאַנטקאָווסקי, אַז ראָמאַנאָווסקי אַלס לייטער פון וואַגאָן־לי־קוק בעשולדיגט איהם צוליב קאָנקורענץ ־ סיבות, ווייל זיין ביוראָ האָט נישט געקאָנט אַרויסבעקומען אַזעלכע הנחה־בילעטען ווי ער. גענעראַל אַלשינאַ ווילטשינסקי האָט אויך געוואָלט הויבען זיין אויטאָריטעט דורך צוציהען איהם צום געריכט א. ד. גל.

דער צווייטער בעשולדיגטער עדואַרד קאָוואַלסקי ערקלערט, אַז ער איז געוואָרן רעדאַקטאָר פון „קופּיעץ אי זשעמיעשלניק" אויפ'ן פאָרשלאַג פון נאָווער־יאַשינסקי, כדי צו פערדינען אַ פּאָר גראָשען אַז ביי דער צייטונג האָט זיך געבילדעט אַן'אויספלוגס־קאָמיטעט, אַז צוליב די אויספלוגען האָט ער געליטען גרויסע צרות, ווייל נאָווער־יאַשינסקי האָט פאַר זיך צוגענומען דאָס געלד, וואָס די אויספליגלער האָבען איינגעצאָהלט א. אז. וו. ביז זיי האָבען זיך צוגעטשעפּעט צו די רעזערוויסטען אויספלוגען.

נאָך דער ערקלערונג פון די בעשולדיגטע האָט דאָס געריכט אויסגעהערט דריי עדות, וואָס וואוינען נישט אין לאָדז. זייער עדות־זאָגען האָט נישט אַריינגעבראַכט אין פּראָצעס קיין נייעס.

היינט קומט פאַר די פאָרטזעצונג פונם פּראָצעס'

Doktór
Z. Henrykowski
ספּעציאַל־אַרצט פאַר ווענערישע
הויט־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
9 טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעצ. וואַרטע זאַל

רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1917

* היינט ד. 3 סעפּטעמבער דאַרפן זיך שטעלן די וועלכע זענען געבוירען געוואָרן אין יאָהר 1917, וואוינען אין 1־טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען נעמען אויף די אותיות

פון M־ביז־S

אין־פון 7. קאָמיסאַריאַט

פון R ביז U

צוגאָב־פּאַבאַר־קאָמיסיע

דעם 16 ד. ח. אַמטירט אין לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 165, פון 8 אַ זייגער אינדערפריה אַ צוגאָב־פּאָבאָר־קאָמיסיע פאַר דער לאָדזש—שטאָט 1.

אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט - דיזשורען

היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען:

קאַפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), טראַווקאָווסקי (בזשעזשינסקאַ 56), ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), סקוואַר־טשינסקי (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָקיטישי־נער 53).

אינזש. וואַיעוואָדזקי איבער־גענומען
דעם דירעקטאָר־אַמט אין דער געז. קאַנאַליזאַציע און וואַסער־ליטונג

נעכטען האָט דער געוו. רעגירונגס־קאָמיסאַר אינזש. וואַיעוואָדזקי איבערגענומען דעם אַמט פון דירעקטאָר פון דער געז. א. נ. „קאַנאַליזאַציע און וואַסערלייטונג".

אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען אין לאָדז

פון 25 ביז'ן 31־טען אויגוסט ד. י. זענען אין דער געזונדהייטס ־ אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט אָנגעמאָלדען געוואָרן פאַרפאַלען פון אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען:

בויך־טיפוס — 27 (פריהעריגע וואָך 26), שקאַרלאַטין — 37 (14), דיפטעריט — 16 (14), קאַרק־פערשטיפונג — 1, רויז — 9 (6), מאָזלען — 1, קאָקלוש — 9 (6), הייז־קראַנקהייטען ביי קינ־פעטאָרינס — 15 (10), פלעק־טיפוס — 2 פאַרפאַלען.

אין אַלגעמיין איז אין משך פון דער וואָך אָנגעמאָלדען געוואָרן 128 פאַרפאַלען פון אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען.

געשלעגען, אָנפאַלען פאַרפאַלען

(א) אויף מיאַנאָווסקאַ 30 האָט בעת אַ פערוויילונג אויסגעבראָכן אַ געשלעג צווישען די געסט. עס זענען געלאָזט געוואָרן אין גאַנג מעסערס און העק. אויפן „שלאַג־פעלד" זענען געבליבן ליגען שווער־פערוואונדעט — דער 35־יעהריגער פּאַוועל בערגמאַן (מיאַנאָווסקי 30), 6 וואונדען מיט אַ מעסער, דער 39־יעהריגער סטעפאַן שטשעפּאַניאַק (מיאַנאָווסקי 30) 2 מעסער־וואונדען, דער 29־יעהריגער קאַזשימיעזש בזשעזשינסקי, 5 וואונדען.

די פּאָגאָטאָוויע האָט אַלע געליטענע אָפּגעפיהרט אין קרייז־שפּיטאָל.

אונטער די רעדער פון וואָגען

(א) אויף זשגאָווסקאַ גאַס איז איבערגעפאָהרען געוואָרן דורך אַ וואָגען דער 11־יעהריגער ראָמאַן באַריאַש (לאָקיעטקאַ 3).

* * *

אויף וויספּולנע (ווידזעוו) איז איבערגעפאָהרען געוואָרען די 11־יעהריגע סטאַניסלאַווע בודזישיצקאַ (וויספּולנאַ 3.

אין ביידע פאַלען האָט די פּאָגאָטאָוויע ערטיילט די ערשטע הילף.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
נעמט אָן אין הויט־ און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8—11 בייטאָג און פון 4—9 אָוונט

15 **פעראייניגטער יודישער וואהל-קאמיטעט** פאמארסקא 19, טעל. 210-44 15

היינט, דינסטאג, פ׳ תצא (3-טער סעפטעמבער 1935) פינקטליך 8 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

א גרויסער וואהל-מיטינג

מיט א פראגראם-רעדע וועט ארויסטרעטען דער איינציגער קאנדידאט פון לאדזער יודענטום

ה׳ לייב מינצבערג,

לאנגיעהריגער פרעזעס פון דער קהלה און ג. סיים-דעפוטאט.

ס׳וועלען זיך אויך בעטייליגען די ה״ה:

א. ז. פרידמאן, גענעראל-סעקרעטאר פון אגודת ישראל אין פוילען. **ב. רוס**, פארשטעהער פון אונס. רעליגיעזע יודען. **פ. ליבערמאן**, פרעזעס פון קהלה-ראט און פון „אגודת ישראל״. **י. לעווענשטיין**, פרעזעס פון סוחרים-פעראיין אין לאדז. **ל. ראזענבערג**, פרעזעס פון קליינהענדלער-פעראיין; **רעד. א. ג. פרידענזאן**, גענעראל-סעקרעטאר פון „בנות אגודת ישראל״ אין פוילען. **רעד. א. ב. עקערמאן**, דירעקטאר פון פערבאנד פון די סוחרישע קאאפעראטיווע געזעלשאפטען אין פוילען.

איינטריטס-קארטען צו בעקומען אין אונזער ביורא און אין אלע פעראיינען, וואס זענען אנגעשלאסען אין „פעראייניגטען יודישען וואהל-קאמיטעט.

בעמ.: באלקאן רעזערווירט פאר פרויען.

וואיעוואדע ה׳ האוקע-נאוואק

אויף אילוסטראציע-רייזע אין לאדזער סביבה

דער וואיעוואדע, ה׳ האוקע-נאוואק, האט א־דורכגעמאכט א לוסטראציע־רייזע איבער דער לאדזער וואיעוואדזטווע, וואו די ארטיגע בעפעלקערונג האט דעם וואיעוואדע איבערגעגעבן מעמאריאלען וועגן די בעדערפענישען און נויטען פון זייערע שטעטלעך.

א ווארעמע אויפנאהמע האט דער וואיעוואדע געהאט אין פעטריקאוו, וואו ער איז אויפגענומען געווארען פון וו. שטאט־פרעזידענט אוושעמבלא, וועלכער האט דעם הויכען גאסט בעגריסט אין נאמען פון דער פעטריקאווער בעפעלקערונג, פארשטעהער פון געזעלשאפטליכע און ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, ארבייטער־פעראיינען, שול־קינדער און גייסטליכע פון אלע רעליגיעס. דער וואיעוואדע האט אפגענומען א מעמאריאל פון ארבייטער־פעראיינען און צוגעזאגט, גינסטיג צו ערלעדיגען זייערע פאסטולאטען.

דעם זעלבען אווענד איז אין דער אפיצירען־קאסינא פארגעקומען א ראוט.

פערחתמעט דאס הויז אויף סאלגע 11

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראָרדענונג פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט וועגען צונעהמען דאס הויז אויף סאלגע 11, ווערען מיר געוואויר, אז אלע לאקאטארען פון דעם דאזיגען הויז האבען זיך שוין ארויסגעצויגען. עס איז נאר פערבליבען דער וועכטער אנטאני לעכאנסקי מיט זיין פאמיליע. דאס הויז איז פער׳חתמ׳עט געווארען און די בעלי־הבתים האבען בעקומען א פעראָרדענונג צוצוטרעטען צום צונעהמען דאס הויז.

היינט ביז 8 אזייגער אין אווענד קען מען זיך נאך פערשרייבען

צו דעם גרויסען אויספלוג קיין וויען

ס׳איז נישט געבליבען מעהר ווי איין טאג זיך צו פערשרייבען אויפ׳ן גרויסען אויספלוג קיין וויען. די איינשרייבונגען נעמט אן די אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט״ ביז 8 אין אווענד.

ס׳איז שוין איבעריג אויסצורעכענען אלע מעלות פון דעם דאזיגען אויספלוג, וועלכער וועט זיין דער גרעסטער, בעקוועמסטער און שענסטער פון אלע אויספלוגען, וועלכע זענען ביז היינט פארגעקומען. א חוץ אלעם קומט איצט פאר אין וויען דער גרויסער קאנגרעס פון דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע און די גרויסע ווינער אויסשטעלונג. די אנטיילנעמער אין דער עקסקורסיע וועלען קענען אנוועזענד זיין ביי אלע פייערליכקייטען פון גרויסען קאנגרעס.

יעדער מיטרייזענדער האט א פערזיכערטען גומערירטען פלאץ קיין וויען. פאר דעם וואס וועט עס פערלאנגען, וועט רעזערווירט ווערען א נאכט־לאגער צו ביליגע פרייזען.

דער גאנצער אויספלוג פון לאדז קיין וויען און פון וויען צוריק קיין לאדז קאסט נאר 110 זלאטער. דער אפפאהר קומט פאר דאנערשטאג דעם 5 סעפטעמבער האלב 7 אין אווענד, דער צוריקקעהר קיין לאדז דעם 12 סעפטעמבער.

צו דער פטירה פון הרב הראשי אברהם יצחק קוק ז״ל

טרויער-זיצונג אין ציוניסטישע קאמיטעט

צוליב דער פטירה פון הרב הראשי אברהם יצחק הכהן קוק זצ״ל, האט נעכטען דער ציוניסטישער קאמיטעט אפגעהאלטען א ספעציעלע טרויער־זיצונג. דער פארזיצענדער ה׳ ליטווין האט געהאלטען א קורצע רעדע וועגן דעם גרויסען נפטר. די אנוועזענדע האבען בעעהרט זיין אנדענקען מיט אויפשטעהען. עס איז בעשלאסען געווארען ארויסצושיקען ביילייד־דעפעשען צו דער רבנות הראשית אין ירושלים, צום ועד הלאומי און צו דער צענטראלע פון „מזרחי״ אין ארץ־ישראל.

ביי דער הסתדרות מזרחי אין לאדז

גלייך ווי עס איז אנגעקומען די טרויעריגע בשורה וועגען דער פטירה פון גרויסען גייסטיגען מנהיג פון יודישען פאלק הרב הראשי פון ארץ־ישראל הרה״ג מרן אברהם יצחק הכהן קוק זצ״ל, איז תיכף צונויפגערופן געווארן א ספעצ. טרויער־זיצונג פון „בית־אברהם״, מזרחי און „תורה ועבודה״ בעוועגונג אין אונזער שטאט.

די זיצונג איז געעפענט געווארען דורכ׳ן פארזיצענדען ה׳ משה העלמאן וועלכער האט אויפגעפאדערט די פערזאמעלטע צו בעעהרען דעם גרויסען נפטר דורך אויפשטעהען פון די ערטער. דער רעדנער האט געגעבן א שילדערונג פון דער גרויסער ליכטיגער פערזענליכקייט פון נפטר. נאך א קורצער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו בילדען א קאמיטעט, וועלכער זאל זיך בעשעפטיגען מיט דער דורכפיהרונג פון דער טרויער־אקציע אין אונזער שטאט.

אין קאמיטעט זענען געוועהלט געווארען פארשטעהער פון פאלגענדע ארגאניזאציעס:

בית־תפילה ע״ש מרן הגרא״י הכהן קוק זצ״ל (פיעטריקאווער 18) — יעקב לעווי, משה שיניצקי, טובי׳ זשוליצקי, מזרחי — יוסף ראזענבערג, צעירי מזרחי — ישראל גולדהער, „החלוץ־המזרחי״ — ארי׳ זיגעלמאן, בני־עקיבה — י. צינאמאן, קיבוץ „מוהליבר״ — ר. וויינשטאק, מרכז בעלי מלאכה דתיים — ב. דאבזשינסקי, שערי מזרח — משה פרידריך.

פרטים פון דער אקציע וועלען מיטגעטיילט ווערען.

האנדווערקער-עקספאזיטור פיעטריקאווער 20

ביי דער סעקציע סוויטער־נייהער אין דער צאהל פון צוויי הונדערט מיטגלידער איז אויסגעבראכען א שטרייק. דער ציל פון שטרייק איז דאס בעשטעטיגען די לוינען פון 1934 יאהר.

* * *

ביי די לוין־וועבער־מייסטער, וועלכע זענען אנגעשלאסען אין אונזער עקספאזיטור, איז דער שטרייק, וואס האט געדויערט פון 10—8 טאג, שוין כמעט געענדיגט. די פאבריקאנטען האבען בעשטעטיגט די פולע פאדערונגען, ווי זיי זענען ארויסגעשטעלט געווארען. ס׳זענען אבער פערהאן אייניגע פאבריקאנטען, וועלכע ערלעדיגען נישט זייערע אייגענע פערפליכטונגען לגבי זייערע וועבער. געגען די פאבריקאנטען ווערען אנגענומען יורידישע שריט פאר נישט האלטען זייערע אפמאכען.

* * *

ביי דער סעקציע פארמירער איז די וואך פארגעקומען א פערזאמלונג, וועלכע האט בעשלאסען צו פערשטרייקען נאכדעם, ווי ס׳וועלען געמאכט ווערען געגענזייטיגע יורידישע בעווארענישען.

ר. איזראעל

משומדים

סענסאצ. שפאנענדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

107)

— איך ווייס, מיסטער בזשוסקא, אבער איהר דארפט אויך וויסען וואס פארא לייסטונג איך דארף פאר אייך טון.

— איך ווייס דאך אויסגעצייכנט, אבער נוצט נישט אויס מיין לאגע, איך בין אזוי אויך גענוג אומגליקליך, אפשר מיינט איהר, אז איך ווייס בכלל וואס איך וויל, אז איך ווייס אז איך זאל בכלל אזוי טון וואס איך וויל, זאג איך אייך, אז נישט.

דער קריפעל האט שוין איצט מורא בעקומען, אז דער העכט זאל זיך איהם נישט ארויסגלישען פון די הענד און האט אנגעהויבען אראפצולאזען פון מקח.

— מיסטער בזשוסקא, איך האב פאר אייך א סענטימענט, איך וואלט פאר אייך דאס געמאכט אהן געלד, אבער איהר פערשטעהט, אז איך האב אזויפיל צו פערטיילען, אז די סומע וועלכע איך האב אייך פארגעלעגט איז זיכער נישט צופיל.

מאריאנען איז מיאוס געווארען דאס גאנצע שפיל.

— איך וועל אייך געבען וויפיל איהר האט פערלאנגט, אבער ווי אזוי וועט איהר מיר דאס ערלעדיגען.

— איהר דארפט זיך פערלאזען אויף מיר, אזוי ווי דאס איז געווען אין פוילען, איך וועל אייך נישט אפנארען, ווייל איך האב נישט קיין אינטערעס דערפאר.

—גוט, איך וועל אייך געבען די סומע, איך האב מיך בעזארגט מיט געלד דא אהער און ערלעדיגט מיר דעם ענין.

מאריאן האט זיך גלייך געזוכט א היתר אויף דעם וואס ער האט איצט געוואלט טון, ער האט נישט געוואלט טראכטען וועגען זיך נאר וועגען סאבאן, ער האט גערעכנט, אז ער איז מחויב אוועקצוגעבן אזא ריזיגע סומע, כדי צו ראטעווען א מענש פון אנ׳אייביג אומגליק און נאך וואס פארא מענש? א קינסטלערין, פאר וועלכער ס׳־שטעהט פאר אזא גלענצענדע צוקונפט. ס׳איז איהם אויסגעקומען קלאר און פערשטענדליך, אז אנדערש קען ער נישט האנדלען, ער קען נישט אפוואַרפען קיין פארשלאג אפצוראטעווען סאבאן, דאס איז נאר געווען א פערענטפערניש פאר זיך, אין דער אמתען האט ער דאמינירט זיין געפיהל צו סאבאן, ער האט זיך נישט פארגעשטעלט זיין ווייטערדיג לעבען אהן איהר, קיין שום סומע איז נישט געווען צו טייער, ווען אפילו ער זאל אינגאנצען רואינירט ערען, ווען ער זאל אפילו ווערען אנ׳ארימאן און בלייבען אהן פרוטה אין טאש, וועגען דער צוקונפט זיינע האט ער אינגאנצען נישט געטראכט, דאס צוזאמענלעבען מיט סאבאן איז פאר איהם א גענוגענדע זיכערונג פאר גליק...

פלוצלונג איז איהם איינגעפאלען א געדאנק צי ער דארף נישט אמאל וועגען דעם פריהער פרעגען סאבאן. ער האט געטראכט צי ס׳וואלט נישט גלייכער געווען, אז ער זאל וועגען אלץ דערצעהלען סאבאן און בעקומען פון איהר די הסכמה דערויף, אפשר וויל זי דאס בכלל נישט? אויך אזא מעגליכקייט האט דאך געקענט זיין און אין איצטיגען מאמענט ווען ער איז געשטאנען אין דער טונקעלקייט פון דער נאכט און האט אונטערהאנדעלט מיט׳ן קריפעל איז ביי איהם טאקע בעשלאסען געווארען, אז ער זאל אזוי טון.

— איך וואלט געוואלט עפעס האנד־געלד, האט דער קריפעל איהם געזאגט, איבערשלאגענדיג זיינע געדאנקען, איהר פערשטעהט דאך מיסטער בזשוסקא, אז איך דארף האבען אביסעל געלד אויף פונאנדערצוטיילען דארט וואו מען דארף.

— איהר דארפט דאך פערשטעהען, אז ביי זיך האב איך נישט קיין געלד, איך וועל אייך מארגען געבען וויפיל איהר וועט דארפען.

— זאל זיין אזוי, אבער איך קען שוין מאכען אלע פארבערייטונגען אדורכצופיהרען דעם פלאן.

— איהר קענט שוין אנהויבען אלץ צו טון.

מאריאן האט געטראכט, אז ביז מארגען אין אווענד וועט ער שוין האבען אפגערעדט מיט סאבאן און וועט שוין וויסען ווי אזוי ער האט זיך צו פיהרען. דער קריפעל איז אוועק, אפשמועסענדיג זיך מיט מאריאנען צו טרעפען אין דערזעלבער צייט און אויף דעמזעלבען ארט אויף צומארגעס.

אויף צומארגענס אינדערפריה האט זיך מאריאן אנגענומען מיט דרייסטקייט און איז אוועק אין האטעל צו סאבאן.

ער האט אויפגעשריבען א צעטעלע, וועלכעס ער האט געבעטען באלד איבערצוגעבען סאבאן, אין דעם צעטעלע האט מאריאן געשריבען, אז ער דארף רעדען מיט סאבאן אין א גאנץ פריוואטער אנגעלעגענהייט, אז ער וועט נישט אויסנוצען די צייט צו רעדען מיט איהר וועגען זיינע ענינים און דעריבער בעט ער, אז זי זאל פאר איהם אפשפארען עטליכע מינוט צייט.

סאבא האט בעקומען דאס בריוועל און איז באלד מסכים געווען איהם אויפצונעהמען, זי האט מאריאנען געגלויבט, זי האט איהם געקענט, אז ער איז אויפריכטיג, זי איז געווען זיכער, אז מאריאן וואלט זיך נישט ערלויבט ארייןצורייסען זיך צו איהר אויף א הינטערגליסטיגען אופן, אויב ער האט געשריבען, אז ער דארף מיט איהר צו רעדען וועגען א פריוואטען ענין איז עס אזוי געווען און נישט אנדערש.

מאריאן איז אריינגעקומען צו סאבאן.

— זיץ, מאריאן, האט סאבא געזאגט, וואס האסט דו געוואלט.

— איך האב מיט דיר צו רעדען וועגען א זעהר וויכטיגען ענין, וואס איז נוגע אויסשליסליך דיין פערזאן.

— איך דאנק דיר, מאריאן, וואס דו געדענקסט וועגען מיר.

— דוכט זיך, אז אויף דעם האב איך דאס רעכט.

— געוויס, אבער איך בין זעהר גערירט ווען דו געדענקסט אין מיר, איך וויל האפען, אז דער ענין, וועגען וועלכען דו ווילסט רעדען מיט מיר איז פאר מיר גינסטיג.

— זעהר גינסטיג, ס׳איז אפהענגיג דערפון ווי דו וועסט זיך דערויף פערקוקען.

— ביטע, מאריאן, דו מאכסט מיך נייגעריג זאג מיר וועגען וואס עס האנדעלט זיך.

— איך וויל, דאס הייסט נישט איך וויל, נאר ס׳איז פערהאן א מעגליכקייט אז מ׳זאל דיך ארויסראטעווען פון פעלאס האנד.

— סאבא האט איהם אנגעקוקט אזוי ווי ער וואלט פון זינען אראפ.

— זאג, מיר נאר נאכאמאל, ווייל ס׳דוכט זיך מיר, אז איך האב נישט גוט געהערט.

— ס׳איז פערהאן א מעגליכקייט, אז מ׳זאל דיך אפראטעווען פון פעלאס הענד.

— דו ביזט קראנק, האט סאבא זיך דערשראקען, מאריאן וואס רעדסט דו.

איצט האט מאריאן ווידער געמיינט, אז סאבא איז אראפ פון זינען.

— פארוואס פערשטעהט זי נישט וואס איך רעד צו איהר, איך רעד דאך צו איהר אזוי קלאר און פערשטענדליך.

— דא איז עפעס געשעהען א מיספערשטענדניש, מיר פערשטעהען זיך נישט, איך דאנק דיר פאר׳ן גוטען ווילען, אבער איך בין נישט ביי קיינעם אין די הענד און איך נויטיג זיך דעריבער נישט דערין, אז אימיצער זאל מיך ראטעווען.

— און פעלא?

— פעלא לעבט נישט מעהר, שוין לאנג נישט פאר איהר איז מעהר נישטא וואס מורא צו האבען זי איז מעהר נישט שעדליך.

מאריאן האט אנגעהויבען צו שטאמלען...

— און דער קריפעל?...

— דער קריפעל? אזוי איז די געשיכטע, דער קריפעל האט דיר אנגעדרעהט עפעס אנ׳ענין און דו האסט מיר ווירקליך געוואלט העלפען.

(פארטזעצונג קומט)

KUPUJCIE UZNANE ZA NAJLEPSZE zeszyty szkolne, bruljony, bloki do rysunków i wszelkie przybory szkolne OSTROWSKIEGO PIOTRKOWSKA 55. TEL. 203-54

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" טעל. 112-25 — דיר. דוד צעלמייסטער.
נאך גרויסן סוקצעס אין פראנקרייך, בעלגיען, ענגלאנד
נאר געציילטע טעג וועט אויפטרעטן

טעאטער „אראראט"
קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן

היינט, דינסטאג, 9.30 אוונט
צום ערשטן מאל אין לאדז!
„א גדולה אויף דער באבע"!
דער שענסטער און פרייליכסטער פראגראם, וואס איז געשפילט געווארן אין ווארשא איבער 3 חדשים ביי אויספארקויפטע טעאטערן.

געשלאסן א קאלעקטיווען אפמאך

אין דער נישט ארגאניזירטער בוי-אינדוסטריע

א דאנק דער אקציע, וועלכע עס האט אונטערגענומען דער פראפעסיאנעלער פעראיין פון די בוי-ארבייטער איז נעכטן, נאך א קאנפערענץ ביים ארבייטס - אינספעקטאר, געשלאסן געווארן א קאלעקטיווער אפמאך צווישן די ארבייטער מיט די נישט-ארגאניזירטע ארבייטסגעבער, און אויף דיזעלבע בעדינגונגען אויף וועלכע עס איז געשלאסן געווארן דער אפמאך מיט די ארגאניזירטע ארבייטסגעבער.

פון בערעק-יאסעלעוויטש-לעגיאן

דער בערעק יאסעלעוויטש לעגיאן, וועלכער האט זיך מיט זיין 5-יעהריגער טעטיגקייט קונה שם געווען אויף דער יודישער גאס, הויבט איצט נאך די זומער-פעריען אן צו פיהרען ווייטער זיין טעטיגקייט, אויפן געביט פון פיזישער, מיליטערישער און קולטורעלער ערציהונג צווישער דער יודישער יוגענד.

פון לעגיאן זענען שוין ארוים צעהנדליגער אבסאלווענטען, וועלכע זענען א מוסטער פאר אנדערע ספארט-ארגאניזאציעס און געניסען פון כל'ערליי הנחות, ווי: פערקירצונג פון מיליטער-דינסט, אויסוואהל פון מין געוועהר, באהן-הנחות צו בעזיכטיגען די זעהענסווירדיגקייטען פון פוילען אז"וו אז"וו.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען יעדען טאג פון 7—9 אוונד, אויסער פרייטאג און שבת, אין לאקאל פון לעגיאן, אליעא קאשטשושקא 21.

אראפגעפאלען פון פאראוואן

אין דער פאראוואזניע אויפן וואקזאל לאדז-קאלישקא איז אראפגעפאלען פונם לאקאמאטיוו בעתן רייניגען איהם דער 53-יעהריגער באהן-אנגעשטעלטער קלעמענס טשיעשליק (טארגאווא 1). טשיעשליק האט צובראכען עטליכע ריפען. די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל

זעלבסטמארד פון אן ארבייטסלאזען

אויף טשעמנא 11 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד, איבערשניידענדיג זיך דעם האלז מיט א ראזיר-מעסער, דער ארבייטסלאזער 28-יעהריגער אנטאני יאניצקי.

נעכטיגע רינג-קאמפען אין צירק

אין דער ערשטער פאר האבען געקעמפט טארנאוו — ניעלסען, דער קאמף בלייבט אונענטשידען. טראוואגליני בעזיגט אין דער 5 מינוט סענקאווסקי'ן. באראוויאק — שיקאט גיט נישט קיין רעזולטאט. דער קאמף גראבאווסקי — שימקאווסקי ענדיגט זיך מיט א זיג פון שימקאווסקי'ן. דער לעצטער בעקומט די 100 זל. אין דער לעצטער פאר קעמפען קראוזער — זייסיג. דער יודישער אטלעט בעזיגט זיין געגנער אין דער 18 מינוט.

היינט קעמפען

היינט קעמפען: קראוזער — באראוויאק, שיקאט — טראוואגליני (דעצידערענד), סענקאווסקי— טאמסאן, גראבאווסקי — מיאזשא און זייסיג — ניעלסאן.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזן

Dr. med. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2 און 5—8 אוונד
זונטאג פון 9—11 בייטאג און יום-טוב פון 9—1.
פאר דאמען - א בעזונדערער ווארטע-זאל.

Lekarz-Dentysta
ŻYTNICKA - KAHANOWA
powróciła
11. LISTOPADA 9, tel. 133-53.

דאס מאדערנע שול-וועזען

שטיצט זיך אויפן ארבייטס-מעטאד

היינט הויבט זיך אן דאס שול-יאהר. דער אופן פון לערנען אין די פאלקס-שולען און מיטעל-שולען שטיצט זיך אויף דער נייער שול-ארדנונג, וועלכעס ווערט בהדרגה איינגעפיהרט דורך דעם בילדונגס-מיניסטעריום. די נייע שול-ארדנונג שטיצט זיך קודם כל אויף דעם לאבאראטארישען און ארבייטס-סיסטעם פון לערנען און דאן אויף דער בעקוועמליכקייט פון דעם לאקאל, אין וועלכען די שילער דארפען פערברענגען זייערע בעסטע יונגע יאהרען.

נאר די שולע, וועלכע האט געלעזן די דאזיגע צוויי פראבלעמען קען רעכנען אויף א גרויסער פרעקווענץ פון שילער און אויף דעם צוטרוי פון די עלטערן.

מיר האבען געמאכט א בעזוך אין דער גימנאזיע און פאלקס-שול ביי דער געזעלשאפט צו פערשפרייטען טעכנישע וויסענשאפט צווישען יודען, פאמארסקא 46. דיר. באלין איז געווען אזוי ליבענסווירדיג און האט אונז געוויזען אלע איינריכטונגען פון דעם ראזיגען בילדונגס - אנשטאלט.

קודם כל מוז מען זיך אפשטעלען אויף דעם ספעציעלען שול-בנין, וואו ס'געפינט זיך די גימנאזיע און פאלקס-שול. א וואונדערבארער בנין, וועלכער איז אויסגעבויט געווארן דורך זיגמונט יאראטשינסקי פאר יודישע קינדער, הויכע, ליכטיגע, זוניגע און לופטיגע קלאסען, ברייטע קארידארען און דערביי אלע איינריכטונגען און בעקוועמליכקייטען, וואס א מאדערנער בילדונגס-אנשטאלט דארף האבען. ס'איז אויך נישט קיין וואונדער, ווייל דער בנין איז דאך געווארן אויפגעשטעלט ספעציעל פאר א שול.

אויפ'ן צווייטען שטאק געפינען זיך אלע קלאסען פון גימנאזיום, דאן דער גרויסער הערליכער רעקרעאציע-זאל, וועלכער דינט גלייכצייטיג אלס „שוויעטליצא" פאר די שילער, די קלאסען מיט מאדערנע זיץ-בענק און שטענדערס פאר די שילער, וואשטובען און אלע נויטיגע בעקוועמליכקייטען.

די גימנאזיע האט צו איהר דיספאזיציע א קאבינעט פאר פיזיקאלישע איבונגען, א ניי-איינגעארדענט ווארשטאט, וואו די גימנאזיע שילער וועלען לערנען טישלעריי און שלאסעריי, אבער די גרעסטע בעוואונדערונג רופט ארויס דער גרויסער נאטור-וויסענשאפטליכער מוזיי אויפ'ן דריטען שטאק מיט דעם גלעזערנעם דאך. דער מוזיי איז אן אוניקום אין לאדז און איז איינגעארדענט געווארן דורך א פונדאציע פון דוד פרוסאק און זיין פרוי. דער מוזיי קאסט אן אוצר מיט געלד און גיט אלע נויטיגע לערן-מאטעריאלען צו אנאטאמיע, ביאלאגיע און נאטור-וויסענשאפט.

מיר געהען אראפ אויפ'ן ערשטען שטאק, וואו גאנץ אפגעזונדערט געפינט זיך די פאלקס-שול, וועלכע האט היי-יאהר בעקומען א גרינדליכען רעמאנט. ס'פערדינט ווירקליך א לויב די בעקוועמליכקייטען פאר אונזערע קלענסטע קינדער אין דער דאזיגער שול. ריינע, ציכטיגע, גרויסע, ליכטיגע קלאסען, א דאקטוירים און דענטיסטישער קאבינעט, ארבייטס-מכשירים פאר די קינדער, כדי זיי באלד איינצוגעוואוינען צו ארבייט, א וואנד-צייטונג, א ביבליאטעק א. אז. וו. די קינדער מוזען זיך פיהלען דא ווי אין א גן-עדן, נאכמעהר ווען דער לייטער פון דער שול ה' גלאס ווייזט אונז דעם גרעסטען און שענסטען גימנאסטישען זאל אין שטאט, וועלכער שטעהט צו דער דיספאזיציע פון דער שול.

פאר די שילער, וועלכע דארפען זיך שוין צוגרייטען אין דער מיליטערישען צוגרייטונג איז איינגעארדענט א ספעציעלע „סטזשעלניצא", כדי די שילער זאלען נישט דארפען ספעציעל געהן אין די קאשארען.

דער שול-הויף איז א פרעכטיגער, — א גוט-איינגעארדענטער ספארט-פלאץ פאר אלע מינים ספארט-שפילען און לייכט-אטלעטיק.

די גימנאזיע מיט רעגירונגס-רעכט גיט בסדר ארוים קאדרען אבסאלווענטען מיט רייפקייטס-בעשייניגונגען, די יודאאיסטישע לימודים (יודיש, העבּרעאיש, תנ"ך, געשיכטע א. אז. וו.) זענען איינגעשטעלט געווארן אין בעסטען זין פון ווארט און אין ברייטסטען פערנעהם.

הלוואי בעזיצען מיר נאך פיל אזעלכע שעהנע, מאדערנע און גוטע יודישע לערן-אנשטאלטען.

י. ד.

52781

געשאפען א יודישער וואהל-קאמיטעט פאר'ן 16-טען קרייז

אין לאקאל פון צענטראלען סוחרים-פעראיין, פיעטריקאווער 10, איז נעכטן פארגעקומען א פערזאמלונג פון פארשטעהער פון יודישע ווירטשאפטליכע, געזעלשאפטליכע און פילאנטראפישע אינסטיטוציעס, אויף וועלכער ס'איז נאך א לענגערער דיסקוסיע וועגען די וואהלען אין 16-טען קרייז, אנגענומען געווארן פאלגענדע רעזאלוציע:

די פערזאמלונג שטעלט פעסט, דאס הגם די נייע וואהל - ארדינאציע ענטשפרעכט נישט אינגאנצען די אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג, דיקטירט אבער די פליכט בנוגע דער מלוכה און דער אייגענער אינטערעס ווי אמצאהל-רייכסטען אנטיילצונעהמען אין דער וואהל-אקציע צום סיים.

אין דער דאזיגער איבערצייגונג בעשליסען די פערזאמעלטע צו שאפען א. וואהל - קאמיטעט צום 16-טען קרייז.

די אויפגאבע פון דעם דאזיגען קאמיטעט דארף זיין אדורכצופיהרען אין 16-טען קרייז די קאנדידאטור ,וועלכער האט דורך זיין טעטיגקייט געגעבען א בעוויז, אז ער איז פאר דער בירגערליכער און ווירטשאפטליכער גלייכבערעכטיגונג פון דער יודישער בעפעלקערונג און וועמענס פערזאן ס'גיט די זיכערקייט, אז זי וועט דעם בכבודיגען מאנדאט אלס דעפוטאט אין סיים אויספיהרען לטובת דער מלוכה און אלע בירגער אהן אונטערשיד פון רעליגיע און נאציאנאליטעט.

די דאזיגע פערזאן איז ה' מאריאן וואדאווסקי, וועלכער האט דורך זיין ביז-איצטיגער טעטיגקייט אין אלע געביטען פון מלוכה'שען און געזעלשאפטליכען לעבען בעוויזען א פולשטענדיגע טאלעראנץ און פערשטענדניש פאר די אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

86394

א בשורה טובה!
יודען! ענדליך האט איהר אייך ערווארט!
הילבט! קומט פאר די פייערליכע ערעפנונג פון דער
היגיענישער מקוה
אויף זשעראמסקיעגא (פאנסקא) 53, טעל. 179-77 אין הויף לינקס.
די מקוה איז איינגעריכטעט לויט די נייעסטע טעכנישע ערפינדונגען.
די מקוה בעזיצט א ספעציעל איינגעריכטעטע שוויץ.
די מקוה בעזיצט א רוימיש באד, וועלכע קיין לאדזער מקוה בעזיצט עס נישט.
די מקוה בעזיצט אויך מינעראל-וואסערן.
די מקוה איז אפען טעגליך פון 6 ביז 2 מיטאג פאר מענער. פאר פרויען פון 2 ביז 11 אוונד, פרייטאג פאר פרויען 3 שעה פאר ליכט-צינדען.
די מקוה איז אויך אפען פאר פרויען שבת-צו-נאכט.
די שוויץ איז טעטיג דאנערשטאג, פרייטאג און זונטאג.
יצחק בער שטערן פערוואלטער.
די מקוה איז געכשר'ט געווארן פון הר' הרה"ג שמחה בינם אויערבוים מיט נדולה מופלגי תורה.

ערעפנונג פון דער אויסשטעלונג פון אקוואריומס

זונטאג איז פארגעקומען די ערעפנונג פון דער אויסשטעלונג פון אקוואריומס, ביי דער ערעפנונג זענען אנוועזענד געווען פארשטעהער פון דער מאכט און פערבעטענע געסט.

מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטן די ה"ה: וולאדיסלאוו וואנאשאווסקי, אינספעקטאר דאבראוואלסקי אין נאמען פון שול-קוראטאריום דער לייטער פון דער בילדונגס-אפטיילונג ביים מאגיסטראט וואלטראטוס און דער פערטרעטער פון פאוויאטאוון שול-אינספעקטאר סטאשינסקי.

די אויסשטעלונג געפינט זיך אין דער שול אויף ציגעל-גאס 26.

פערזענליכעס

אונזער בר"עיר לאזאר רעזניק האט געענדיגט מעדיצין אין פאריזער אוניווערזיטעט מיטן טיטול דאקטאר מעדיצין און אויך די העכערע סטעמאטאלאגישע שול אין פאריז.

„א גדולה אויף דער באבע"

„אראראט" אין ראזמאיטאשטשי

ס'איז באמת א גדולה און א נחת צו זעהען דעם איצטיגען פרעהליכען פראגראם פון „אראראט" דער גרויסער עולם, וועלכער פערפולט יעדען אוונד דאס טעאטער איז ענטציקט פון יעדען נומער בעזונדער און פון פראגראם אין אלגעמיין.

„אראראט" וועט נאר בלייבען א קורצע צייט אין לאדז און וועט צוציהען די טויזענדער און טויזענדער פערעהרער און פריינד פון דעם דאזיגען גוטען טעאטער.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג ד. 3-טען סעפטעמבער

6.36 — גימנאסטיק. 6.30 — פליטען. 7.20 — ידיעות. 7.30 — פליטען. 7.55 — אינפארמאציעס. 11.57 — צייט-סיגנאל. 12.03 — ידיעות. 12.15 — „לאמיר בעגריסען די קינדער" — אודיציע פאר שולען. 12.35 — פראגמענטען פון בעליבטע סימפאניעס. 1.30 — פון ארבייטס-מארק. 1.35 — פליטען. 3.12 — בערזע. 3.25 — עקספארט. 3.30 — דועט. 3.50 — פליטען. 4 — פון פ. ק. א. 4.15 — פידעל-קאנצערט. 4.25 — „גאנץ פוילען זינגט" 5 — רעפעראט. 5.15 — מאנאלאגען. 5.50 — רעפעראט. 6 — פארטעפיאן - קאנצערט. 6.30 — געשפרעכען מיט די ראדיא-צוהערער. 6.45 — פליטען. 7.20 — רעקלאמע - קאנצערט. 7.35 — ספארט. 7.50 — אקטועלער שמועס. 8.10 — קאנצערט. 9 — אוונד-ידיעות. 9.15 — פליטען. 10 — סאלאן-מוזיק. 10.30 — מאנאלאג, פעליעטאן'. 10.45 — פליטען. 11 — ידיעות, קאמוניקאטען. 11.05 — מוזיק.

שפענדע

ה' הענריק ראזענצווייג שפענדעט לטובת דעם וועכבערין - קליניק ביים „לינת החולים" 5 זל. דאס געלד איז אפצונעהמען אין אדמיניסטראציע.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	92.50
3 פראצענטיגע בודאוולאנע			—	40.50
4 „ דאלארובקא			—	52.00
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)				63.50
5 „ ווארשאווער פ.-ב.			1934	57.63
5 „ לאדזער				51.75
ענגלישער פונט	—	—	—	26.31
דאלאר אפיצ.	5.26		נישט אפיצ. —	5.30
גאלד-דאלאר	—	—	—	9.02
גאלד-רובל	—	—	—	4.70
דייטשער מארק	—	—	—	1.65

מעלדונג

פון קוראטאריום פון די בארבאכאוו-שולען אין לאדז פל. קאשטשעלנא 4.

די איינשרייבונגען אין שול און אין קינדער היים קומען שוין פאר יעדען טאג פון 11—1 פארמיטאג און פון 6—10 אוונד. ס'זענען פאראן נאך פרייע פלעצער פאר קינדער פון ערשטען קלאס און קינדער-היים, די לימודים הויבען זיך אן דינסטאג דעם 3-טען סעפטעמבער. די לייטונג

Dr. Z. ARONSON
פרויען-ארצט
צוריקגעקעהרט

Dr. med. N. ROZEN
צאהן-כירורג
האט זיך איבערגעצויגען אויף
אל. קאשטשושקי 17 טעל. 216-57

אויספלוגען קיין פאלעסטינע
פון 630.— זל. אן
ארגאניזירט
„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33
אויך הנחה-פעסער קיין טשעכא-סלאוואקיי און יוגאסלאוויען.
אויך קיין עסטרייך.

„JERZY MILL" Łódź, Piotrkowska 73 poleca wieczne pióra
Repr. wiecznych piór Dr. JUNGH'a na Rzp. Polską i w. m. Gdańsk.

„RUMBA"
רעזשי: מאריאַ געריגג — הערליכע קובאַנישע ליבעס-טענץ!
היינט ערעפנונג פון סעזאָן! דער הערליכסטער פילם
MARGO אין די שפּיגלען Carola Lombard, George Kraft אין די הויפּט-ראָלן
הערליכע אויסשטאַטונג.
אָנהייב פון די סעאַנסן 4.30 נאָכמיטאָג. שבת און זונטאָג 12.30 אַ זייגער בייטאָג.

קלאַנג-קינאָ CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
האָט זיך איבערגעצויגן אויף
Gdańska 11
טעל. 123-47 (רוג קאָנסטאַנטינער)
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמ.

Dr. med.
J. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אָן פון 11 ביז 2 און פון 5 ביז 8.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
שערפּיעז 37 (בענעדיקטאַ) 6.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוונד

LEKARZ DENTYSTA
St. GELBERG
צוריקגעקעהרט
זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33
נעהמט אָן פון 10—2 און פון 4—7

Dr. med.
IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציאַליסט פאַר הארץ-קראַנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונט.

מעלדונג.
אויף דער ציהונג פון דער פאָנטאַזיע לאָטעריע פון דער
„תלמוד תורה"
ע"ש הרהגה"צ רבנו אלי' חיים מייזל זצ"ל (יאַקובאַ 6), וועלכע איז פאָרגעקומען דעם 1/9.35 זיינען געוואונען געוואָרען די נומערן:
,48 ,101 ,239 ,255 ,259
,268 ,269 ,273 ,293 ,471 ,475 ,479
,493 ,800 ,882 ,904 ,933 ,943 ,996
,1051 ,1074 ,1146 ,1150 ,1163
,1265 ,1272 ,1320 ,1339 ,1396
,1495 ,1552 ,1575 ,1594 ,1667
,1705 ,1852 ,1854 ,1873 ,1900
,1975 די געווינסטן זיינען אָפּצונעהמען ביז 1/10.35 בייַ דער פערוואַלטונג.

פּריוואַט-לאַזשי
איך פּורזעץ
...
שיימעס!
...
קערש, 15 סקווערע

Dr. med.
MAREK LEWENFISZ
powrócił
GABINET RENTGENOWSKI ROZPOZNAWCZO-LECZNICZY
(prześwietlenia, zdjęcia)
naświetlania rentgenem powierzchowne i głębokie DJATERMJA.
Piotrkowska 181, tel. 222-50.

OGŁOSZENIE.
Zarząd Miejski w Łodzi wydzierżawi z dniem 1 października 1935 roku lokal wraz z urządzeniem po b. Miejskim Kinematografie Oświatowym mieszczący się przy Wodnym Rynku 44.
Reflektanci, po zapoznaniu się z warunkami dzierżawy, które otrzymać można w Wydziale Oświaty i Kultury (ulica Piramowicza Nr. 10, I piętro, pokój Nr. 6), złożą pisemne oferty najpóźniej do dnia 20 września r. b. w tymże Wydziale Oświaty i Kultury.
Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta bez względu na proponowane przez tegoż warunki.
Zarząd Miejski w Łodzi.

SZKOŁA PRZEMYSŁOWA
Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów w Łodzi
Pomorska 46-48, tel. 163-80.
ספּעציאַלונגען: מעכאַנישע, עלעקטראָטעכנישע און וועבערייַ.
אַנמעלדונגען פון די קאַנדידאַטען אויפ'ן 1-טען קורס נעהמט אָן
די קאַנצעלאַריע פון דער שולע טעגליך פון 10 פריה ביז 2 נ"מ
די פּריפונגס-עקזאַמענס וועלען זיך אָנהייבן דינסטאָג, ד. 3 סעפּט. 1935.

קריינע אַנאַנסען
15 ביז 1 זלאָטי אַנאַנאַס ווערטער 1 זלאָטי

בעקאַנטמאַכונג.
אַ בשורה טובה
פאַר די לאַדזשער מחותנים
ווי אויך פאַר די האָכצייט-גייער
5 וואָלטשאַנסקאַ 5
אַ זאַל אויף חתונות
...
אַכטונג: קויטס-פּריזן.
...

באַקאַלעצו
...

פריייע פּאָסטענס
...
10248

...
10249

...
„2500.

Zdolna podręczna poszukuje miejsce u krawcowej. Oferty w administracji pod „Zdolna".

Okazja! Sprzedam nowoczesny urządzony zakład fryzjerski bardzo tanio z powodu wyjazdu. Wiadomość Zawadzka 33 od zaraz.

פערשידענעס
...

Zaginiony został weksel na zł. 75.- pł. 5/9-35 r. z wyst. H. Halpern, Nowomiejska 19 na zlecenie S. Rubinsteina. Weksel zostaje unieważniony. Zwrócić do p. Sztahla, Pabjanice.

Agentów poszukuje Wytwórnia Bilardów „Rekordbil". Zgłoszenia g. 3-5, Zachodnia 15/13 tel. 244-76.

Dr. Mortkowicz
כירורג
צוריקגעקעהרט
Śródmiejska 23
נעהמט אָן פון 1—3 און פון 5—7 אָוונט

Lekarz-Dentysta
M. Reznik
Narutowicza 2, tel. 223-83.
Przyjmuje od 12-2 i 4-7.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164
Tel. 114-20.
צוריקגעקעהרט

DR.
J. Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 122-95
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 6—8 אָוונט.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר קאָסמעטיק און הויט-קראַנקהייטען
פעררהימונג נעגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעהמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med. M. Maślanka
choroby nerwowe i psychiczne
Sienkiewicza 31 tel. 147-72
POWROCIŁ.

לעטשניצע
פאַר וועבעריש-קראַנקע
מענער-שוועכע און הויט-קראַנקהייטען
פּיעטריקאַוואָר 45
...
אַ בעראַטונג 3 זל.

ד"ר ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען
פּיעטריקאַוואָר 90
טעל. 129-45.
נעהמט אָן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אָוו.

לעטשניצע
פאַר וועבערישע קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
...
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. A. URYSON
אינערליכע קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונט.
11 Listopada 20, tel. 215-85

Dr. med. Niewiaźski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטן
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
...

ד"ר העלער
ספּעצ. פאַר הויט און וועבערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 79-89
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
אָנגעבטוטעלמע — לעטשניצע-פּריזן

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען-קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 72-134
נעהמט אָן פון 2 ביז 4 און פון 6.30 ביז 8.30 אָוונט
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—12 ביטאָג.

Dr. med.
Albert Gotlib
צוריקגעקעהרט
אַקושער-גינעקאָלאָג
פּיעטריקאַוואָר 26, טעל. 177-50
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאַבינעט
...
פון 9 פריה ביז 8 זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

צוליב אַבריזע
קיין ארץ-ישראל
...
סקיגנאַ 47.
...

אַנאָנסען-פּרייז ...

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

טראגישער זעלבסטמארד
פון א 71־יעהריגען יודישען פליט פון דייטשלאנד אין כארבין

ספעציעלע קארעספאנדענץ
פון מ. ליסאי

שווער איז דער וואנדער־וועג פון אונזערע דייטשע ברידער. טראגיש איז דער גורל פון די טויזענדער ארויסגעריסענע מיט׳ן ווארצל פון זייערע היימען און צושטאנד. די מענשען דארפען זיך לאזען מיט׳ן וואנדערשטעקען איבער דער ווייטער וועלט, זיך אריינפאסען אין די נייע בעדינגונגען אויף אומבעקאנטע ערטער, וואו דער טראגישער בייטש פון היטלעריזם האט זיי פארטריבען. אויך אויפ׳ן ווייטען מזרח אין כינע און מאנדזשוקא האט די טראגישע ווירקליכקייט פונ׳ם דייטשען פאשיזם פארווארפען עטליכע הונדערט פון אונזערע דייטשע ברידער. די מענשען געפינען סימפאטיע און מיטלייד מצד זייערע מזרח־אייראפעאישע, רוסישע און פוילישע יודען אבער דאך פיהלען זיי זיך פרעמד. אנדערע יודען, א אנדער שפראך, אנדערע זיטען און געוואוינהייטען.

א שווערע טראגעדיע האט די טעג זיך אפגעשפילט אין כארבין אין הויז פונ׳ם יונגען יודישען פליכטלינגען דאקטאר פון דייטשלאנד, פרידריך ראזענטאל. זיין אלטער פאטער גוסטאוו ראזענטאל, וועלכען ער האט אריבערגעבראכט צו זיך פון בערלין, האט אויסגעקליבען א מאמענט שפעט ביינאכט ווען דער זוהן איז אין דערהיים נישט געוועזען און האט זיך אויפגעהאנגען. צוויי חדשים איז דער 71־יעהריגער זקן איינגאנצען געוועזען ביי זיין איינציגען זוהן אין כארבין. דער אלטער, וועלכער איז די ערשטע צייט געוועזען בעוועגליך און מונטער נישט לויט זיינע יאהרען — האט אנגעפאנגען איבערלעבען די שווערע דראמע פון יאוש, בענקשאפט און שווערע גייסטיגע פערצווייפלונג און איז געקראכען אין פעטליע.

ד״ר ראזענטאל איז א ספעציאליסט פאר קינדער־קראנקהייטען, געבוירען און געלעבט אלע יאהרען אין בערלין. דורכ׳ן אריער־געזעץ איז ער ווי פיל אנדערע יודען אויסגעשאלטעט געווארען און האט זיך ווי פיל אנדערע פליכטלינגע געלאזען קיין פאריז. די וועלט־ארגאניזאציע „היצעם" האט געשיקט דעם יונגען דאקטאר זיך איינארדענען קיין סאוויעטען־רוסלאנד. דער געזונדהייטס־קאמיסאריאט פון סאוויעטען־רוסלאנד האט איהם פארגעלייגט א גוטען פאסטען — אנפיהרען מיט א קינדער סאנאטאריום אויף איינע פון די בעריהמטע קור־ארטען אין צפון קאווקאז, נאר ד״ר ראזענטאל האט זיך נישט געוואלט שיידען מיט׳ן היטלער־פאס. זעלבסטפערשטענדליך, דאס נישט זייענדיג קיין סאוויעטישער בירגער איז איהם אויסגעקומען צו פערלאזען רוסלאנד. אזוי ארום איז דער דייטשער פליכטלינגער געקומען ווי פיל אנדערע פליכטלינגע קיין מאנדזשוקא, וואו די כארבינער יודען האבען איהם אויפגעהאלפען און געעפענט א קינדער־קאנסולטאציע. האפענדיג אויף גוטע געשעפטען האט ער אויסגעשריבען צו זיך זיין איינזאמען אלטען פאטער גוסטאוו ראזענטאל פון בערלין און דא פאנגט זיך אן די טראגעדיע וועלכע האט דעם אלטען געטריבען צום שטריקעל: מיטעלע און שוואכע דאקטוירים געפינען זיך אין מאנדזשוקא און כינע גאנץ גענוג. ס׳געפינען זיך א גרויסער צאהל אלטע רוסישע דאקטוירים, אויך נישט ווייניג יונגע דאקטוירים, קינדער פון ארטיגע רייכע עלטערען, וועלכע האבען דורכגעמאכט זייער שטודיום אין אויסלאנד און האבען זיך עסטאבלירט אין מאנדזשוקא און כינא מיט דער הילף פון זייערע עלטערען. ס׳קענען זיך נאר איינארדענען גוטע ספעציאליסטען און פאכקענער, דערצו מוז מען נאך וויסען די רוסישע און ענגלישע שפראך, אין כארבין און מאנדזשוקא וואו כמעט די גאנצע קליענטור איז א רוסישע, מוז דער דייטשער פליכטלינגער אנקומען צו א איבערזעצערין און ווען דער פאציענט איז א כינעזער, מוז מען נאך האבען צוויי איבערזעצער. דער זעלבסטמארד פונ׳ם 71־יעהריגען דייטשען פליכטלינגען זאל האבען ארויסגערופען געווארען דורך דעם, וואס ער האט בעמערקט דאס דער איינציגער זוהן איז נישט גלייכגילטיג צו די קריסטליכע איבערזעצערין, וועלכע ער האט צו זיך אריינגענומען, די שווערע מאטעריעלע לאגע און די פערצווייפלונג און בענקשאפט וואס דאס אלין האט איהם פעראורזאכט.

* * *

עס בעמערקט זיך אבער פאר די לעצטע צייט א געוויסער אינטערעס אין די יאפאנישע קרייזען צו די יודען. אין דער אייגענער צייט וואס די ווייס־גווארדייער און רוסישע מאנארכיסטען פיהרען אן אומבעשטראפט א אפענע פאגראם־העצע געגען יודען, פאהרט ארום איבער די שטעט פון מאנדזשוקא א יאפאנישער מיסיאנער פון טאקיא פערשרייבען מיטגלידער אין א יאפאנישע געזעלשאפט, וועלכע האט זיך געשטעלט איהר ציל צו העלפען די יודען בויען זייער היים אין פאלעסטינע. כאראקטעריסטיש איז, דאס אין דער אנגעוויזענער משונה׳דיגער געזעלשאפט ווערען קיין יודען נישט אריינגענומען. א אויסנאהמ ווערט געמאכט נאר פאר געצעהלטע, וועלכע האבען בעזונדערס גרויסע פאטריאטישע פערדינסטען פאר יאפאן. דער מיטגלידס־אפצאהל איז בלויז 1 יען א יאהר און דער לאזונג פון דער געזעלשאפט איז: שאפען נישט מעהר און נישט ווייניגער ווי 5 מיליאן מיטגלידער צווישען די יאפאנער. דער סטאטוט פון דער געזעלשאפט איז פול מיט פסוקים פון תנ״ך און דער עמבלעם איז א גרויסער מגן דוד און אינווייניג די יאפאנישע אויפגעהענדע זוהן.

נישט לאנג האט א יאפאנישער גלח ארויסגעלאזען א בוך אויף צוויי הונדערט זייטען איינגאנצען געווידמעט די יודען. דער בוך רופט זיך: „די געהיימנישפולע נאציע" און איז איבערזעצט אין 6 אייראפעאישע שפראכען אויך אין רוסיש. דער בוך איז א צוזאמענמיש פון ציטאטען פון כל המינים ביבלישע, קריסטליכע, יודען־פריינדליכע און גלייכצייטיג אויך אויסגעשפראכען אנטיסעמיטישע קוועלען און מיהט זיך מיט אלע מיטלען צו בעווייזען דעם גרויסען ווירקונגס־קראפט פונ׳ם אלוועלטליכען יודענטום.

אין דער אייגענער צייט בעמיהען זיך די רוסישע פינסטערע כוחות אין מאנדזשוקא און כינא אויפצוהייצען די יאפאנישע געזעלשאפט געגען יודען. זיי גרייטען צום איבערזעצען אין יאפאניש די פראטאקאלען פון די זקני ציון און א גאנצען רייה אנטיסעמיטישע ליטעראטור. („איטא")

וואס מענער זאגען וועגען דער פרוי, ווען די פרוי איז דערביי נישטא

דריי מענער, וועלכע זענען בעריהמט אויף דריי בעזונדערע געביטען, זאגען ארויס זייער מיינונג

פון באריס לערנער

מיט א שטיקעל צייט צוריק איז מיר געקומען צו דער האנד א׳ענגלישער זשורנאל, אין וועלכען עס איז געווען א׳ארטיקעל וועגען פרויען. אינ׳ם ארטיקעל האט נישט דער שרייבער, צי די שרייבערין, ארויסגעזאגט א מיינונג, נאר דערצעהלט, אז דער ארטיקעל איז א רעזולטאט פון א שמועס, וואס דריי בעריהמטע מענער האבען געפיהרט צווישען זיך, ווען זיי האבען זיך פריהער איבערצייגט, אז ארום זיי איז קיין פרוי נישטא.

די דריי מענער זענען: דזשאן העלד, א פעהיגער ארטיסט, דער אנדערער איז א שווער־וואגיגער באקסער, זיין נאמען איז דזשיימס דזשיי. קארבעט; איצט איז ער א ראדיא־סטאר און אני־אקטיאר; דער דריטער איז פיטער ב. קיין, א בעקאנטער ראמאנען - שרייבער און פערפאסער פון אוואנטור־געשיכטעס.

דער ערשטער צו רעדען וועגען פרויען איז געווען דער לעצטער. דער ראמאנען־שרייבער, וועלכער האט עס געמאכט בקיצור: פון דער פאהרונג ווייסט ער, אז פרויען זענען די גרעסטע ליגנערס. ער האט שוין, זאגט ער, בעגעגענט גענוג ליגנערס צווישען מענער, אבער די פרויען, זיי יאגען אריבער די מענער.

דער יונגער קינסטלער, דזשאן העלד, האט מסכים געווען מיט זיין פריינט, דעם שריפטשטעלער: „איך גיב צו, אז דו ביזט גערעכט" -- האט ער געזאגט מיט א בייזען שמייכעל, און האט נאך צוגעגעבען; „זיי זאגען ליגענס אפילו דאן, ווען זיי קאנען זיך זעהר גוט בעגעהן אהן דעם ליגען; אפילו דעמאלט, ווען דער אמת איז מעהר פאסיג, זאגען זיי אלץ גיכער א ליגען".

דער דריטער האט גערעדט דער אמאליגער טשעמפיאן ער האט אבער נישט לאנג געטראכט און מסכים געווען מיט זיינע צוויי פריינד, אז פרויען זענען ליגנערס, און אויך ער האט נאך צוגעלייגט א שמיצעל פון זיין אייגענער האנד: „זיי זענען ביזוויליגע ליגנערס. איך מיין, אז מענער זענען אויך גראטעווע ליגנערס, אבער די פרויען זענען מעהר געניט, און אז איהר ווילט, איז די פרוי מעהר קענער אין דעם ענין. זי מאכט די ליגענס פאר א וויסענשאפט, און איז דערפאר א וויסענשאפטליכע ליגנערין".

דאס האט שוין געעפענט א שטיקעל דיסקוסיע צווישען די דריי פריינט.

דער ראמאנען־שרייבער האט דעם טשעמפיאן אפגעשטעלט און מיט פאנאנדערגעריסענע אויגען געפרעגט אין גרויס וואונדער: „וואס מיינסטו — וויסענשאפטליכע?"

קארבעט האט דערויף געענטפערט: „איך מיין מיט דעם, אז די פרויען האבען צו דעם מעהר טאלאנט. זיי ווייסען ווי אזוי צו בלאפען. מענער זענען נישט אזעלכע ליגנערישע טאלאנטען, ווי די פרויען".

נו, דאריף האבען שוין די אנדערע צוויי נישט געהאט וואס אויסצוזעצען. דזשאן העלד האט צוגעגעבען, אז די מענער זענען גרויסע לא־יצלח׳ס, ווען עס קומט צו ליגענס, און קארבעט האט געקראגען פרישען מוט פארטצוזעצען זיינע בעהויפטונגען:

„מענער, — האט קארבעט געזאגט, — זענען פשוט׳ע שלימעזאלניקעס אלס ליגנערס, זיי קענען נישט פערדעקען דעם ליגען און האבען אויך קיין שכל נישט, ווי אזוי צו פערטיידיגען א ליגען. אזוי גיך ווי א מאן זאגט א ליגען, קענסטו זיך באלד כאפען און דעם ליגען אויפדעקען; אבער א פרוי קען אפזאגען א ליגען, וואס זאל זיין ווי אבסורד, און פארט וועט מען זי נישט קאנען כאפען ביי דער האנד".

„די צרה מיט די מענער — האט דער ראמאנען־שרייבער צוגעזעצט — איז, וואס זיי בויען אויף דעם ליגען, זיי מאכען פריהער א פלאן און דערנאך זאגען זיי דעם ליגען; זיי בעווארענען זיך פריהער, אז מען זאל זיי נישט קאנען פאקען, און דאס אליין בעגראבט זיי. עפעס גיט זיך זיי נישט איין אויסצוטאקען דעם בלאפערישען פלאן אזוי גלאטיג, ווי דער פרוי, וואס זאגט דעם ליגען אהן שום פלענער".

דער ארטיסט האט אריינגעווארפען זיינס א ווארט, אז די מענער האבען תמיד א שלעכטען זכרון — אט זאגען זיי אפ א ליגען און אט פערגעסען זיי איהם; א פרוי אבער זאגט א ליגען און האלט זיך ביי איהם; זי געדענקט, וואס זי האט געזאגט, און וועט זיך נישט פערראטען אזוי גיך, ווי דער מאן, וועלכער האט אנדערע עסקים אויפ׳ן קאפ און קען זיך נישט אפגעבען מיט די ליגענס, וואס ער זאגט.

דער ראמאן־שרייבער האט דאס אבער נישט געוואלט אריינגעמען אין חשבון אריין. ביי איהם איז אויסגעקומען, אז דער מאן־בלאפער איז בכלל מעהר מענש, מעהר שכל׳דיג און טאקע מעהר מאראליש. דערפאר האט ער איבערגעשלאגען דעם ארטיסט און בעמערקט, אז ער מאכט א טעות אין דעם מאן־בלאפער: „ווען דו כאפסט דעם מאן ביי א ליגען, ווערט ער פערלוירען און גיט זיך באלד אונטער. די פרוי אבער וועט זיך קיינמאל נישט אונטערגעבען. אויב דו כאפסט א פרוי ביי א ליגען, איז די בעסטע זאך זיך צו מאכען נישט וויסענדיג, ווארים אזוי גיך, ווי זי ווערט געוואויר, אז דו האסט זי געפאקט, בעקומט זי היסטעריקע און דו האסט שוין א פעקעל אויף זיך. דערפאר איז שוין בעסער צו פערשווייגען דעם בלאף און לעבען רוהיג".

נאכדעם האט שוין קארבעט צוגעגעבען, אז די פרוי איז זעהר פעהיג מיט איהרע ליגענס, ווען זי קומט צווישען מענער. קומט זי אבער צווישען פרויען, קען זי שוין נישט בלאפען אזוי לייכט.

דער שריפטשטעלער האט עס געגעבען צו פערשטעהען:

„די פרוי, וואס וויל אפבלאפען איהרע חבר׳טעס, מעג זיך אלעמאל ריכטען צו קריגען א פינסטערען סוף, ווייל יעדע פרוי איז א מבין אויף איהר חבר׳טע און לאזט זיך נישט בלאפען. די פרויען דערפיהלען אינסטינקטיוו, ווען מען וויל זיי אפבלאפען. די פרוי וואלט גלייך געטון, ווען זי זאל אפמאכען ביי זיך צו זיין אמת מיט איהרע חבר׳טעס און די ליגענס בעהאלטען פאר דעם מאן, וועלכער לאזט זיך אזוי לייכט אפבלאפען".

צולעצט האט קארבעט פלוצים אריינגעווארפען א שפיינדעל אין דעם שטיל וואסערעל, מיט זיין פראגע:

„אבער, זאגט מיר נאר, קאלעגען, האלט איהר ליב געהאט די פרוי, וואס זאל אייך שטענדיג זאגען בלויז דעם אמת?"

דער ראמאן־שרייבער האט אויף דעם געענטפערט:

„יא, איך וואלט זי ליב געהאט, ווייל איך קען נישט פערטראגען קיין ליגענס. ווען איך זאל זי כאפען צוויי אדער דריי מאל אין ליגענס, וואלט איך איהר שוין מעהר קיינמאל נישט געגלויבט און וואלט געלעבט מיט איהר אין שטענדיגער קריגעריי".

דער ארטיסט האט אויך געענטפערט. אבער דער טשעמפיאן האט זיך נישט געלאזט אזוי גרינג אפפארטיגען מיט זיין פראגע און האט זי פערשטארקט מיט זיין אייגענער מיינונג:

„עס זענען דא ליגענס, אהן וועלכע מיר קענען זיך נישט בעגעהן. עס זענען דא ליגענס, וואס מיר ווילען זיי אפט הערען פון דער פרוי. ווען מיין ווייב זאגט מיר, אז איך זעה אויס חי מיט 30 יאהר צוריק טוט עס מיר הנאה, כאטש איך ווייס, אז ס׳איז א בלאף".

וועלט־קאנגרעס פון „מכבי" 11—15 סעפטעמבער אין ברין

פראג (יט״א) די הכנות צו דעם וועלט־קאנגרעס פון „מכבי", וואס דארף פארקומען אין ברין (טשעכאסלאוואקיי) צווישען דעם 11—15 סעפטעמבער, ווערען שוין איצט געמאכט אין א צוגעאיילטען טעמפא. צום קאנגרעס ווערען ערווארט 200 דעלעגאטען פון דער גאנצער וועלט. דער קאנגרעס וועט זיך אנהויבען דעם 12־טען סעפטעמבער אין אוונט מיט א גרויסען טורן־פעסט. די טעג 11—12 סעפטעמבער זענען בעשטימט פאר זיצונגען פון עקזעקוטיווע - קאמיטעט פון מכבי וועלט־פערבאנד.

אויף דער טאג־ארדנונג פון דעם קאנגרעס שטעהען די פאלגענדע פראגען: די לאגע אין דער יודישער טורן־ און פעסט־בעוועגונג, די דריטע מכביאדע, פראיעקט צו שאפען אין א״י א הויך־שולע פאר פיזישע ערציהונג, די פאזיציע אין די ראהמען פון דער ציוניסטישער וועלט־ארגאניזאציע, די בעציהונג צו אנדערע יודישע ספארט - פערבאנדען „כפר מכבי", מכבי־הכשרה און עליה, די פראגע וועגען אנטיילנעהמען פון יודישע ספארטלער אין דער בערלינער אלימפיאדע.

די טשעכאסלאוואקישע ראדיא־סטאציע וועט אין פערלויף פון קאנגרעס אינפארמירען די טשעכישע עפענטליכקייט וועגען די פראבלעמען פון דער מכבי־וועלט־בעוועגונג.

דייטשע יודען ווערען ווידער געשיקט אין די קאנצענטראציע־לאגערן

פאריז (יט״א) ווי דער „פאריזער טאגעבלאט" טיילט מיט, האט זיך לעצטענס פערשטארקט די יודען־העצע אויך אין דעם „ליבעראלען" באדען. אין דער גרעניץ־שטאט וואלדסהוט און אין טאאובערבישאפסהיים האט מען די יודען פערבאטען דעם צוטריט צו די עפענטליכע איינריכטונגען, דאס ערווערבען באדען א. ד. גל. די בידע נאצי־צייטונגען פון באדען „אלעמאנע" און „פיהרער" ברענגען טעגליך בילדער פון „ראסענשענדערישע יודען". אין פרייבורג איז ארעסטירט געווארען דער יוד מאקס מאדעל, וועגען „ראסענשענדונג". די זעלבע צייטונגען ברענגען נעמען פון נאך 7 יודען, וועלכע זענען בעשולדיגט פאר דעם זעלבען „חטא" און זיצען אין תפיסה. די צייטונגען גיבען אליין צו, דאס עס זענען געגען זיי נישטא קיין בעווייזען, נאר מען האט זיי וועגען דעם גע׳מסר׳ט. אין קיפפענהיים ביים לאהר זענען ארעסטירט געווארען די יודען קאמיל ציווי און הייגריך דירלאכער און אין מאנהיים—יעקב ריכארד מאיר, אלע זענען געבראכט געווארען אין קאנצענטראציע־לאגער קיסלאר, וועלכער ווערט פערוואנדעלט אין א „יודען־לאגער".

פאלגען פון דער ווילדער יודען־העצע

בערלין (יט״א) די „גאסלארשע צייטונג" טיילט מיט, דאס דער געמיינדע ראט אין נירענבורג א. דט. סמאלין האט אויפ׳ן וואונש פון די איינוואוינער געענדערט דעם נאמען פון „אדאלף מאיר שטראסע" אויף „מארקדראף־געברא שטראסע". דער זעלבער געמיינדע ראט האט אויך בעשלאסען צו בעזייטיגען דעם יודישען בית־עולם פון דער שטאט. צווישען די מאטיווען פון דעם געמיינדע־ראט איז אויך פערהאן דער מאטיוו: „די איינוואוינער זאלען אין דער צוקונפט נישט קענען בעאבאכטען, ווי די יודען בעגראבען בייננאכט זייערע קינדער".

בערלין (יט״א) ווי די „ליפפישע לאנדעס צייטונג" טיילט מיט, איז אין דעטמאלד געשעהען א מורא׳דיגע בית־עולם־שענדונג. די מצבות, כמעט אלע, זענען ארויסגעריסען געווארען פון זייערע ערטער און זענען צובראכען געווארען. די שענדער האבען אויך אויפגעריסען די טירען פון דער סינאגאגע, וואס געפינט זיך אויפ׳ן בית־עולם, און האבען אויך דארט חרוב געמאכט די גאנצע איינריכטונג.

טשעכאסלאוואקישער גענעראל־קאנסול אין א״י
וועגען פאליטישען מצב און וועגען די א״י־טשעכישע האנדעלס־בעציהונגען

פראג (יט״א) דער טשעכאסלאוואקישער גענעראל־קאנסול אין א״י, ד״ר יאס. מ. קאדלעץ, וועלכער ווילט איצט אין פראג, האט א מיטארבייטער פון פראגער „באהעמיא" געגעבען אן׳אינטערוויאו, וועגען דעם פאליטישען און עקאנאמישען מצב אין א״י. לויט דער מיינונג פון ד״ר קאדלעץ, איז אין די ראהמען פון די איצטיגע פאליטישע פערהעלטענישען אין אראביען, די טעטיגקייט פון ציוניזם א געזיכערטע.

אין זיין אינטערוויאו שטעלט זיך אפ דער טשעכאסלאוואקישער גענעראל־קאנסול אויף די האנדעלס־בעציהונגען צווישען טשעכאסלאוואקיי און א״י. אין 1932 האט דער טשעכישער עקספארט קיין א״י בעטראפען 20 מיליאן קראנען, אין 1934 איז ער געשטיגען ביז 62 מיליאן קראנען, אין דעם ערשטען האלב יאהר 1935 האט טשעכיען אריינגעפיהרט קיין א״י סחורות פאר 32 מיליאן קראנען און מען קען רעכענען, אז ביזן סוף פון דעם יאהר וועט דער עקספארט דערגרייכען 75—70 מיליאן קראנען. כדי צו ערהאלטען דעם דאזיגען עקספארט — זאגט דער גענעראל־קאנסול — מוז אבער טשעכאסלאוואקיי אין א געהעריגער מאס אויך אימפארטירען פון א״י. און ער רעכענט אויס די פראדוקטען, וואס קענען געבראכט ווערען פון א״י קיין טשעכיען: אראנזשען, גרייפ־פרוכט, ווייז, אייל, קינסטליכע ציינער, כעמיקאליען א. ד. גל.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

דער בילדונגס צענזוס פאר סוחרים

די איניציאטארען פון פראיעקט גייען ארויס פון א ענגען שטאנדפונקט, ווייל זיי אריענטירען זיך און דינען די אינטערעסען פון א געוויסער גרופע און פאר זייער וואויל, זיי וואלטען גערן געוואלט דאס די רעאליזירונג פון פראיעקט זאל פארקומען ווי אמשנעלסטען, עס זענען אויך ארויס געזאגט געווארען נעגאטיווע מיינונגען וועגען דעם פראיעקט. פארהאן אזעלכע ווירטשאפט-טהוער, וועלכע גייען ארויס פון דער הנחה, אז דער האנדעל קען נישט קיין נאציאנאלע פראבלעמען און אנערקענט נישט קיין שום בעגרענצונגען, אנער־קענט נישט קיין ריין פאליטישע יסודות.

מיר מוזען דאס פראבלעם קודם־כל בעהאנדלען אלס א נאציאנאלעס, זיין פולשטענדיג אויפריכטיג און זאגען ,אז מיט'ן איינפיהרען דעם פראיעקט זענען בעדראהט אין דער ערשטער רייה—די יו־דישע סוחרים. הגם א געוויסע פוילישע ציימונג האט זיך בעמיהט צו דערוויזען, אז אמווייניגסטען וועלען ליידען יודען, ווייל ס'רוב יודישע סוחרים פערמאגען עלעמענטארע בילדונג און גאנץ אפט טרעפט מען יודישע סוחרים מיט מיטעלע און אקא־דעמישע בילדונג־

אבער נישט אין דעם האנדעלט זיך עס ? אין וואס בעשטייט די סכנה ?

דער האנדעל—איז דאך סוף כל סוף דאס־אייג־נע געביט ווי יודען זענען נאך שטארק בעשעפטיגט ארויסגעשטויסען כמעט פון אלע צווייגען פון ווירטשאפטליכען לעבען, נעמט מען זיך צו דער לעצטער פאזיציע אין וועלכער יודען שפילען נאך א בעדייטענדע ראל. מיט'ן איינפיהרען פון צענז־פראיעקט קומט צו א נייע איינגערענין פון אויסערליכע פאקטארען, וועלכע וועלען זיכער זיך נישט רעכענען מיט אינטערעסען פון יודישען סוחרטום.

עס איז דאך נאך פריש אין אונזער זכרון זיער ענין פון די האנדווערקער און די פארמען פון די עקזאמענס פאר די יודישע האנדווערקער.

וואס ערווארט מען פון דעם פראיעקט ?

1) סאנירען די פערהעלטנישען אין סוחרישען שטאנד,

2) הויבען דעם קולטורעלען ניווא פון סוחר,

3) בעפעסטיגען א געזונטע סוחרישע עטיק.

לאמיר זיך אפשטעלען אויף די אויבען אנגע־וויזענע 3 מאמענטען און זיך קלאר מאכען ווי ווייט דאס איינפיהרען דעם בילדונגס־צענז וועט פער־בעסערען די לאגע ?

אין געוויסע אפיציעלע קרייזען האט מען טראקטירט דאס סוחרטום — אלס נישט שעפ־פערישען עלעמענט. די סוחרים־פערמיטלער זע־נען אין דער צו גרויסער צאל. איבריג אין ווירט־שאפטליכען לעבען און זיי טאקע האבען אין א גרויסער מאס פערווראכט דאס נישט נארמאלע פונקציאנירען פון ווירטשאפטליכען ארגאניזם.

ביי דער אויבען אנגעוויזענער שטעלונג האבען יעדענפאלס נישט געפעהלט קיין בולטע אנטיסע מיטישע טענדענצען. פון איין זייט האט מען זיך בעמיהט צו פערמינערען די ווערט פון אלערליי אבשטערענגונגען פון סוחרטום און פון דער צוויי־טער זייט האט מען דאך געלייגט דעם גרעסטען עול אויף דעם נישט „געוואונשענעם" עלעמענט. דאס סוחרטום נישט קוקענדיג אויף אלערליי מניעות האט געהאלפען צו דער ענטוויקלונג פון דער אינ־דוסטריע אויף יעדען רוף פון די מלוכהשע פאק־טארען האט זיך דאס סוחרטום געהעריג אפגערו־פען מיט ממשותדיגע מעשים. און שטארק מיט־געווירקט צום ערגרייכען דעם געהעריגען ערפאלג ביי פערשידענע אקציעס און א וועלכעס איז הילף פון דרויסען האט דאס סוחרטום פארמירט איהר ארגאניזאציאנעל לעבען. מיט אייגענע כוחות בע־מיהט זיך צו לינדערען די פאלגען פון קריזיס נישט נאר פאר זיך נאר אויך פאר אנדערע קריי־זען פון ווירטשאפטליכען לעבען, מיט געדולד אויסגעהאלטען אין די פערשידענע צייטען, אבשטאט צו לינדערען די לאגע פון סוחרטום האט מען אויף די פאופעריזירטע סוחרים געלייגט די גרעסטע פליכטען, דער נישט ראציאנעלער שטייער סיסטעם האט קודם כל געטראפען און געצילט אין דעם יודישען סוחר. מיר טאר נישט דערלאזען צו דעם אז עס זאל גילטען די פאלשע מיינונג — אז אין דעם נידריגען עטישען ניווא פון סוחרטום — זענען שולדיג די יודען. עס איז גענוג זיך צו דער־מאנען וועגען עטליכע אינטערנאציאנאלע אפערעס אין דער האנדעלס וועלט וואו דער יודישער נאמען איז געווען נישט אריינגעמישט.

צי מיט העכערען דעם בילדונגס צענז וועט זיך די לאגע פערבעסערען ?

מיר זענען שטארק מסופק דערין, מיר זעהען דאך גאנץ אפט ווי ביי די אזוי גערופענע „אינטע־ליגענטע" בערופען וועלכע זענען פערבונדען אפילו מיט אוניווערזיטעט בילדונג ווייט נישט קיין עטישע מעשים.

מיר גלויבען אז אויך, בנוגע דער פראגע פון הויבען דעם קולטורעלען ניוא פון סוחר וועט דאס איינפיהרען דעם פראיעקט נישט ברענגען קיין רעוואלוציע. טרעפען מ'ר דאך אפט סוחרים מיט גאר קליינע בילדונג נאר מיט גרויסער דער־פאהרונג דערגרייכען אין ווירטשאפטליכען לעבען. קולטורעלע און גלענצענדע רעזולטאטען און נאך אפשר מערקען מיר ווי אבסאלווענטען פון פערשי־דענע האנדעלס שולען און אקאדעמיעס אנגעשטאפ־טע מיט פולע טעארעטישע ידיעות שטייען אומבע־האלפען ווען זיי טרעטען צו צום פאקטישען לעבען די אומבעהאלפענקייט טרעט גאנץ אפט נישט אפ נאך לאנגע יאהרען פראקטיק — און דאס געשעהט דערפאר ווייל זיי פעררופען זיך צו אפט מיט דער טעאריע.

נישט דער צענזוס קאן סאנירען דאס ווירט־שאפטליכע לעבען. מען בעדארף דעם סוחרטום ערמעגליכען א מעהר פרייער און אינטענסיווער ענטוויקלונג, מיטהעלפען בויען פעסטע ארגאני־זאציעס. מיט ווייט געהענדע פולמאכטען און רעכ־טען וועלכע וואלטען געקאנט איהרע מיטגלידער־שאפט דינען מיט טהאט און ראט. אויך דארף געלייגט ווערען אנ׳אכט אויף דעם אז די שולען זאלען געהעריג אוועקגעשטעלט ווערען מיט א מעהר צוגעפאסט פראגראם צום רעאלען לעבען מיט וואס ווייניגער אבסטראקטע ידיעות.

ב. באראן.

פארוואס רעגיסטרירט מען נישט יודישע לערן-יונגלעך ?

א קליינע כראניק נאטיץ אין דער היגער ציימונג: „מיר דערמאהנען די יודישע בעלי־מלאכות אז זיי מוזען פערשרייבען די לערן יונגלעך אין דער שטאטישער פאך - דערגענצונגס שולע. מ'דארף אויך איינשרייבען אייגענע קינדער, אויב זיי ארבייטען ביים ווארשטאט.

די, וואס וועלען נישט בעזוכען די שולע, וועלען שפעטער נישט קענען לעגאליזירען זיך ווי טשעלאד־ניקעס".

א באלעבאטישער לייענער האט די נאטיץ אדורכ געווארפען מיטן אויג און געלאפען ווייטער. און ווי האט איהר אויפגענומען דער בעל מלאכה? צי האט ער מיט א רוהיגען געוויסען, נאכן איבערלייענען די ווארנונג אוועקגעלייגט די ציימונג און זיך גענו־מען צו זיין פרישטיק ?

ווי זעהט עס בכלל אוים מיטן געוויסען פונם יו־דישען בעלי־מלאכה אין דער היינטיגער צייט ? וואס זשע בעדייט עס ?

אז יודישע קינדער וועלען נישט לערנען וועלען זיי נישט קענען, וועלען זיי נישט אויסהאלטען קיין עקזאמען, וועלען זיי נישט ווערען קיין געזעלען, וועלען נישט האבען קיין רעכט שפעטער צו עפענען ווארשטאטען, צו געהערען צו צעכען, צו געניסען פון אלע מעגליכע רעכט אין לאנד. וועלען פשוט ארויסגע שטויסען ווערען פון מלאכה, אדער וועלען מוזען אריבערגיין אין דער קאנספיראציע, ארבייטען אין דער שטיל, בעהאלטענערהייט, ציטערען דערביי פאר א פאליציאנט, אדער א וועלכען ס'איז אנדערען פאר־שטעהער פון דער מאכט.

קורץ געזאגט, הייסט עס, אז יודען ווערען שוין פון היינטיגען טאג אן עלימינירט פון דער מלאכה אין פוילען, אין א דור ארום וועלען נישט זיין קיין יו־דישע בעלי מלאכות און ס'וועלען צוקומען טויזענ־טער און טויזענטער קאנדידאטען אויף בעטעל־ברויט אדער, אין בעסטען פאל, אויף עמיגראציע !

און ווער איז דערין שולדיג ?

אז מ'זאל גיין זוכען די ערשטע סיבה, וועט מען זיך אפשטעלען אויף דער גזירה פון צעכען און אויף דער גרינדונג פון די דאזיגע פאך - דערגענצונג שו־לען, צו וואס האט מען עס איגנאנצען גאדארפט? צי וואלטען די יודישע בעלי־מלאכות נישט געקענט פערטיידיגען זייערע אינטערעסען אין די פעראיינען און פערבאנדען ? און צי מוז טאקע א בעל מלאכה זיין א קענער אין די קליינע פינטעלעך? צי איז עס נישט לכתחילה געווען א מין פאסטקע אויסגעשטעלט פאר די בעלי מלאכות, אויסגעשטעלט מיט אזא חש־בון, אז יודען זאלען זיך אין זיי פערפלאנטערן און קריסטען זאלען ארויס בשלום ?

איז דאס שוין אבער א פערפאלענע זאך, יודען האבען זיך געמוזט צופאסען און האבען אנגעפירט די ענערגישסטע קאמפען כדי צו דערפיהרען צו א מי נימום די נעגאטיווע רעזולטאטען פון אט די אלע נייע גזירות.

ווער ס'איז אין שלאכט געפאלען, ווער ס'איז א־רוים לעבעדיג, — איצט איז שוין אלץ פערביי, דאס לעבען גייט שוין זיין נארמאלען וועג, אומקעהרען זיך צוריק צו דער ערשטער סיבה האט שוין נישט קיין זינען, און ווי שווער ס,'זאל נישט קען מען גארנישט האבען קעגען דער טענדענץ אויסצובילדען געלערנטע בעלי מלאכות, וואס זאלען קענען נישט בלויז טעכניש אויספיהרען־די ארבייט נאר אויך פער־שטעהען איהר מהות צוגרייטען איהר פלאן, און טאקע ארבייטען נישט פארטאטשיש, נאר מייסטעריש

פארוואס זשע פערשטייען אלע קריסטען די וויכ טיגקייט דערפון און כמעט אלע יודען זענען אזוי פערטעמפט, און פערשטייען גארנישט, אז אויב אפילו זיי וועט זיך שפעטער איינגעבען, אויסצודריי־ען זיך פונם געזעץ, וועט זיי די קאנקורענץ אפשווענ־קען פון אויבערפלאך, ווי וואסער שווענקט אפ א בוי־מעל שטויב.

פונוואנען נעהמט זיך עס ?

און אויב דער לערן יונגעל אליין פערשטייט נישט זיין טובה און דער עלטערער בעל מלאכה דרייט זיך אוים פון זיין דירעקטען חוב, — פארוואס שווייגט די געזעלשאפט ? פארוואס האבען די האנדווערקער־פעראיינען וועלכע האבען דאך אלע יאהרען אנגע־פיהרט מיטן דאזיגען קאמף, איצט אראפגעלאזט די האנט און לאזען די געשעהענישען גיין זייער גאנג?

און איז דאך ביי די עקזאמענס פאר עלטערע בעלי מלאכות, געשאפען געווארען דורך „צעקאבע" א ספעציעלער מלאכה - קאמיטעט וועלכער האט ע־נערגיש געארבייט און באמת אפגעראטעוועט טויזנ־טער און טויזענטער יודישע בעלי מלאכות פון או־טערגאנג, פארוואס שווייגט דער דאזיגער קאמיטעט איצט און פיהלט נישט אז בעזארגען דעם קומענדי־גען דור איז נאך וויכטיגער ווי העלפען דערהאלטען די איצטיגע ווארשטאטען ?

און וואו איז אונזער אלטער „ארט" וואס זיין עצם קיום איז דאך צוליבן צוועק פון פערשפריי־טען מלאכה ביי יודען; פארוואס שטורימט ער נישט אויף די געזעלשאפט און קלאמערט נישט אונזער אויפמערק צו אט דער מוראדיג - סקאנדאליעזער אבסטינענץ, וואס איז גלייך ווי פלעטען זיך אליין דעם קאפ מיט א שטיין ?

נישט אזא דערמאהנונג האט געדארפט זיין, נאר א מין קלאפ אין קאפ, אז די שוועלען זאלען אויפ־געטרייסעלט ווערען, אז אלע זאלען זעהען ווי דאס הייסט חורבן פון יודישען קיבוץ, צושמעטערונג, פון אונזער שטארקסטער לעבען־פאזיציע.

ווי קען מען דעמדאזיגען חורבן אויסמיידען ?

פ. ק.

ביי אנ'אומזאץ פון 2000 זל.

דארף מען נישט אויסקויפען קיין פאטענט

ביז 4000 זלאטעס קען מען אויסקויפען האלב-יעהריגע פאטענטען

אין דזיענניק פון פינאנץ מיניסטעריום נומער 34 פון 10־טען דעצעמבער 1934 אונטער פאזיציע 460 איז אפגעדרוקט געווארען א צירקולאר (נר. ל. ד. פ. 34-4-43730) וועלכער זעהט פאר א גאנצע רייה הנחות ביים אויסקויפען פאטענטען אויפן יאהר 1935. צווישען אנדערע ווערען אויך א טייל אונטער־נעהמונגען אין גאנצען בעפרייט פון אויסקויפען פא־טענטען, לוידער אבער זענען די אדימסטע הענדלער ווי גאסען־הענדלער, און טארג און מארק פאהרער, וועלכע דארפען אויסקויפען א 4טע קאטעגאריע פא־טענט, בע'עוולהט געווארען.

פאר זיי, זעהט דער צירקולאר פאר בלויז די הנחה פון אויסקויפען א האלב יעהריגען פאטענט אנשטאט א גאנץ־יעהריגען, אויב דער אומזאץ איבערשטייגט נישט קיין 4000 גילדען.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט דער צענטראלער קליינהענדלער פעראיין פאמארסקא 15, באלד נאכן בעוויזען זיך פון דעם צירקולאר אונטערגענומען שריט ס'זאלען אריינגעפיהרט ווערען ענדערונגען און אין דזיענניק פון פינאנץ מיניסטעריום נר. 4 פאזיציע 71 איז פערעפענטליכט געווארען א ערגענ־צונג צירקולאר (נר. ל. ד. פ. 35-4-3625) אין וועל־כען דאס פינאנץ מיניסטעריום בעפולמעכטיגט די פינאנץ קאמער צו בעפרייען פון דער פליכט פון אויס־קויפען פאטענטען, אויב די הויך פון געשאצטען אומזאץ פארן יאהר 1933 אדער פאראויסגעזעהענעם אומזאץ פארן יאהר 1934 און פאר נייע אונטערנעה־מונגען אויב דער פאראויסגעזעהענער און פראוויזא־ריש געשאצטער אומזאץ שטייגט נישט אי־בער 2000 גילדען. דערווייל האבען פיל טארג־ און מארק שטייער טאקע ארייננעטראגען ביטעס וועגען בעפרייען זיי פון אויסקויפען פאטענטען, און יעצט האט א גאנץ גרויסע צאהל בעקומען א ענטפער אז אין הסכם מיטן לעצטען דערמאהנטען צירקולאר קען ער נישט בעפרייט ווערען פון אויסקויפען א פא־טענט, און אין פערלויף פון 7 טעג דארף ער מעלדען זיך אין שטייער אמט און אויסקויפען א פאטענט, און אט שטעלט זיך ארוים אז די שטייער־אמטען האבען טאקע פראוויזאריש אויסגעמאסטען דעם אומ־זאץ נישט זעהענדיג (ביי מארק־פאהרער) די קראם און געשאצט מעהר ווי 2000 גילדען.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט דער צענטרא־לער קליינהענדלער פעראיין פאמארסקא 15 אונטער־גענומען שריט דעם ענין צו לינדערען.

די האנדווערקער־קאמער פערלייכטערט די האנדווערקער דעם קאנטאקט מיט אויסלאנד

דאס ארגאניזאציע און האנדעלס־ביורא ביי דער האנדווערקער קאמער האט אפעלירט צו די בעזיצער פון די האנדווערקער ווארשטאטען וועלכע פיהרען אדער בעקומען אויסלענדישע קארעספאנדענץ וועגען עקספארט און אימפארט, אז זיי זאלען וואס שנע־לער אויף די דאזיגע בריף ענטפערען.

דאס דערמאהנטע ביורא, ווילענדיג אין דער הינ־זיכט קומען צו הילף די בעזיצער פון די האנד־ווערקער ווארשטאטען וועט מאכען אלערליי פער־לייכטערונגען, ווי איבערזעצען די קארעספאנדענץ פון שפראך א.ד.גל.

דאס דערמאהנטע ביורא גרייט איצט צו א אילו־סטרירטען מוסטער קאטאלאג פון האנדווערקער אויס ארבייטונגען וועלכער וועט זיין זעהר נוצליך אין דער אקציע פון עקספארטירען האנדווערקער אויס־ארבייטונגען אויפן אויסלענדישען מארק.

שטייער־אמטען פאדערען

די נעמען און אדרעסען פון די קונים

א גרויסער טייל שטייער־אמטען האבען שוין צו געשיקט אויפפאדערונגען צו די געשעפטען און פאב־ריקען, וואס פיהרען האנדעלס־ביכער, אז זיי זאלען, וואס שנעלער צושטעלען אין שטייער־אמטען ליסטעס פון אלע קונדען מיט זייערע נעמען און אדרעסען אויף וויפיל יעדער האט געקויפט סחורה.

אין די רשימות פון די קונים דארף מען אויפ־געבען אלע טראנזאקציעס, וואס זענען געמאכט גע־ווארען ביזן 1־טען יולי.

אין יאהר 1936 וועט מען ארויספאדערען א צווייטע ליסטע מיט די טראנזאקציעס פון צווייטען האלבען יאהר.

ס'זענען פערהאן פיל סוחרים און פאבריקאנטען, וועלכע פערשלעפען מיט אפגעבען די דאזיגע רשימות. מיר מאכען אבער אויפמערקזאם, אז אויפן סמך פון דער נייער שטייער־ארדינאציע מוז יעדער סוחר אדער פאבריקאנט אויספיהרען די פעראָרדענונג פון שטייער אמט.

אויפקלערונג וועגן אמנעסטיע און מאראטאריום פון דער קראנקען-קאסע

אויף פיל אנפראגען מאכען מיר אויפמערקזאם אונזערע לעזער, אז אלע וואס זענען שולדיג אין דער קראנקען־קאסע אפצאהלען פאר ארבייטער, אנ־געשטעלטע, אז אויף אלטע חובות איז פערהאן אנ'־אמנעסטיע און מאראטאריום.

אלע חובות פון דער קראנקען־קאסע פאר דער צייט ביזן 31. דעצעמבער 1935 ווערען פראלאנגירט ביזן 30. יוני 1936, ביז דער צייט דארף מען איינ־צאהלען די חובות וואס שטאמען פון דער צייט פון ערשטען יאנואר 1934 ביזן 31. דעצעמבער 1935

די חובות, וואס שטאמען פון פאר דער צייט ביזן ערשטען יאנואר 1934 ווערען פראלאנגירט אויף 3 יאהר, דערפון ווערען 40 פראצענט שוין איצט אנולירט און געשאנקען. די רעשט וועט ביסלעכווייז אנולירט ווערען, אויב מ'וועט ווייטער צאהלען פינקט ליך די לויפענדע אפצאהלען.

אויף די חובות פון „זופו" איז פערהאן נאר א מאראטאריום און נישט קיין אמנעסטיע.

וועגען פראלאנגירן דעם מאראטאריום אויף לאנדווירטש. חובות

מיר האבען שוין געשריבען וועגען דעם, אז עס האלט דערביי, אז די רעגירונג זאל פראלאנגירען די ראטעס פון די מאראטאריום - חובות אויף עטליכע יאהר, לכל־הפחות, זעהט פאר דער פראיעקט, זאל מען אין פערלויף פון 2 יאהר נישט צאהלען קיין שום ראטעס.

די האנדעלס־קאמערען. צווישען זיי אויך די לאדזער, האבען בעשלאסען זיך צו ווענדען צו דער רעגירונג, אז מ'זאל כאטש נאך יעדע צוויי נישט־גע־צאהלטע ראטעס איינצאהלען איין ראטע, דאס הייסט, אז אין משך פון 18 חדשים זאל מען צאהלען איין ראטע פון די לאנדווירטשאפטליכע חובות, וועל־כע ווערען פאראויסגעזעהען אין מאראטאריום.